

Iri Nokelainen

TOIMINIMI X:N MUUTOS
OSAKEYHTIÖKSI
Käytäntö ja kannattavuus

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Toukokuu 2011

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences	Opinnäytetyön päivämäärä 2.5.2011		
Tekijä(t) Iri Nokelainen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden koulutusohjelma		
Nimeke Toiminimi X:n muutos osakeyhtiöksi - Käytäntö ja kannattavuus			
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni aiheena on yritysmuodon muutos toiminimestä osakeyhtiöksi. Tutkimuksen sain toimeksiantona Toiminimi X:n yrittäjältä, jolle aihe on tullut ajankohtaiseksi yrityksen kasvun ja liiketoiminnan kehittymisen takia. Toiminimi X:ssa työskentelee yrittäjän lisäksi yksi vakituinen työntekijä, sesonkiaikaan kolmesta viiteen työntekijää.</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella yritysmuodon muutosta yrittäjän näkökulmasta mahdollisimman käytännönläheisesti. Tutkimuskysymykseksi muodostui seuraava: Kuinka Toiminimi X:n muutos osakeyhtiöksi tapahtuu käytännössä ja kannattaako kyseinen muutos? Tutkimus ei painota vain verotuksen vaikutusta yritysmuodon muutokseen, vaan aihetta on katsottu myös muilta kannoilta, kuten vastuun ja yritystoiminnan laajentamisen kannalta. Tutkimuksen tuloksena toimeksiantajalle annetaan ehdotus yritysmuodon muuttamisesta osakeyhtiöksi sekä muutokseen vaikuttavat laskelmat.</p> <p>Aineisto on kerätty laadullisia tutkimusmenetelmiä käyttäen. Tutkimusaineistoni koostuu Toiminimi X:n tilinpäätöstietojen analysoinnista sekä haastattelusta. Käytetyt tilinpäätöstiedot ovat vuosilta 2008–2010. Näiden vuosien lisäksi on arvioitu toiminimen tulos- ja taselaskelmat vuodelle 2011. Tilinpäätöstietojen tutkimisen lisäksi olen saanut tietoa Toiminimi X:stä yrittäjän haastattelulla sekä muilla henkilökohtaisilla tiedonannoilla. Yrittäjän haastattelun lisäksi suoritin kaksi asiantuntijahaastattelua; tilitoimiston kirjanpitäjän ja Uusyrittäjäkeskuksen toimitusjohtajan.</p> <p>Opinnäytetyössäni on käsitelty eniten osakeyhtiötä sekä tutkimuksen toteutusta. Yksityisen elinkeinonharjoittajan käsittely on jätetty vähemmälle.</p> <p>Tutkimukseni perusteella Toiminimi X kannattaa muuttaa osakeyhtiöksi tietyin ehdoin. Mikäli osakeyhtiö maksaisi omistajayrittäjälle palkkaa tai jakaisi palkan lisäksi yrityksen tuloksen osinkona, olisi verotus keveämpää kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla. Verohyötyä yhtiömuodon muutoksesta ei syntyisi, jos koko yhtiön tulos jaettaisiin osinkoina. Tutkimuksen tuloksena teenkin toimeksiantajalle ehdotuksen muuttaa toiminimi osakeyhtiöksi.</p>			
Asiasanat (avainsanat) elinkeinonharjoittajat, osakeyhtiöt, osakeyhtiölaki, osingot, toiminimet, yritysvero, yritysmuodot			
Sivumäärä 46 s + lähteet	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Kieli suomi</td> <td style="width: 33%;">URN</td> </tr> </table>	Kieli suomi	URN
Kieli suomi	URN		
Huomautus (huomautukset liitteistä)			
Ohjaavan opettajan nimi Kirsti Kurki	Opinnäytetyön toimeksiantaja		

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 2.5.2011
Author(s) Iri Nokelainen	Degree programme and option Bachelor of Business Administration	
Name of the bachelor's thesis Company X's conversion into a public limited company - Practice and profitability		
Abstract The topic of this thesis is the conversion of the enterprise form from a company into a public limited company. The commissioner was the entrepreneur at Company X to whom the topic had become relevant because of growth and business development. Besides the entrepreneur Company X employs one regular worker and in high season three to five employees. The purpose of this thesis is to examine the conversion of the enterprise form from the entrepreneur's viewpoint as practically as possible. The research question focused on how the conversion from Company X to a public limited company proceeds and whether it is profitable. In addition to taxation the topic was studied also from other viewpoints such as responsibility and expansion of business. As the outcome of this thesis Company X will be given a proposal to convert the company form into a public limited company and the calculations related to the conversion. The material was collected using qualitative methods and it consisted of Company X's annual reports, accounts and interviews. The annual reports and accounts were from years 2008-2010. In addition, the income statement and balance sheet for the year 2011 were estimated. Information on Company X was collected also by interviewing the entrepreneur. In addition, I interviewed two specialists; the bookkeeper of the accounting company and managing director of the Uusyrytyskeskus Business Centre. The thesis focused on public limited companies and the research process leaving the entrepreneur to the background. On the grounds of my research there are certain conditions in converting Company X into a public limited company. If the public limited company paid salary to the shareholder or if the company paid dividend in addition to the salary, the taxation would be lower than that of a private entrepreneur. The tax benefit of the company form convert would not materialize if all profit was paid as dividend. As the outcome of the study I made the proposal to the convert the company into a public limited company.		
Subject headings, (keywords) entrepreneurs, public limited companies, Companies Act, dividends, companies, corporation taxations, companies forms		
Pages 46 + sources	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Kirsti Kurki	Bachelor's thesis assigned by	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	YKSITYINEN ELINKEINONHARJOITTAJA.....	3
2.1	Yksityiset elinkeinonharjoittajat Suomessa.....	4
2.2	Yksityisen elinkeinonharjoittajan vastuut ja velvoitteet.....	5
2.3	Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus	6
3	OSAKEYHTIÖ	9
3.1	Osakeyhtiön perustaminen.....	10
3.2	Osakeyhtiön toimielimet.....	12
3.3	Päätöksenteko	14
3.4	Vastuu	15
3.5	Verotus.....	15
3.6	Osakkaan verotus.....	16
4	MUUTOS TOIMINIMESTÄ OSAKEYHTIÖKSI	19
4.1	Verotus.....	20
4.2	Vastuu	22
4.3	Uuden osakkaan ottaminen.....	22
4.4	Yritysmuodon muutoksen riskit ja kulut	23
4.5	Vinkkejä yritysmuodon muutokseen	23
4.6	Osakeyhtiöksi muuttamisen hyvät ja huonot puolet.....	24
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	26
5.1	Tutkimuskohteen esittely.....	27
5.2	Tutkimusmenetelmät	27
5.3	Laskelmat yhtiömuodon muutoksesta	29
5.3.1	Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus.....	30
5.3.2	Muutos osakeyhtiöksi vuoden 2009 jälkeen.....	33
5.3.3	Muutos osakeyhtiöksi vuoden 2010 jälkeen.....	38
5.3.4	Yhteenvedo verotuksesta	42
5.4	Yritysmuodon muutosehdotus	44
6	POHDINTAA	45
	LÄHTEET.....	47
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on yritysmuodon muutos toiminimestä osakeyhtiöksi. Yritysmuodon muutoksella tarkoitetaan tapahtumaa, jossa yrityksen toimintamuotoa muutetaan (Immonen 2000). Aiheen sain toimeksiantona Toiminimi X:ltä, joka toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Aihe on tullut yrittäjälle ajankohtaiseksi yrityksen kasvun ja liiketoiminnan kehittymisen takia, joten työ perustuu toiminimiyrittäjän tarpeeseen.

Opinnäytetyön tavoite ja menetelmät

Tarkoitukseni on tarkastella yritysmuodon muutosta yrittäjän näkökulmasta sekä kannattavan liiketoiminnan kannalta mahdollisimman käytännönläheisesti. Tavoitteena on antaa toimeksiantajalle tietoa osakeyhtiöstä yritysmuotona ja yritysmuodon muutoksen toteuttamisesta. Lisäksi tavoitteena on antaa toimeksiantajalle tietoa yritysmuodon muutosta puoltavista asioista laajasti, ei ainoastaan verotuksen kannalta katsottuna. Tutkimuskysymykseni onkin: Kuinka Toiminimi X:n muutos osakeyhtiöksi tapahtuu käytännössä ja kannattaako kyseinen muutos?

Tuloksena opinnäytetyöstä annetaan toimeksiantajalle ehdotus yritysmuodon muuttamisesta osakeyhtiömuotoiseksi sekä muutosta koskevat laskelmat. Laskelmista käy ilmi, mikä voitonjakokeino olisi suotavin verotuksen kannalta. Lisäksi toimeksiantaja saa ohjeita ja vinkkejä muutokseen sekä yleisesti tietoa yritysmuodon muutokseen liittyen.

Opinnäytetyössä käytetään laadullisia tutkimusmenetelmiä. Tutkimukseni perustuu dokumenttien analysointiin ja haastatteluihin. Yrityksen tilinpäätöstietojen tutkiminen ja tulkitseminen sekä yrittäjän haastattelu ja muu henkilökohtainen tiedonanto ovat olleet pohjana laskelmille, arvioille sekä johtopäätöksille. Lisäksi haastattelin yrittäjän kirjanpitäjää sekä Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijaa lomakehaastattelua hyödyntäen. Heiltä sain faktatietoa teorian rinnalle.

Opinnäytetyön tausta

Yritysmuodon muuttamisen tarve havaitaan usein liiketoiminnan kasvaessa ja kehittyessä. Yritystoimintaan aloitettaessa valittu yritysmuoto ei välttämättä olekaan paras mahdollinen uusissa olosuhteissa, esimerkiksi yritystoiminnan laajennuttua. Yleensä aloittavaa liiketoimintaa varten perustetaan toiminimi, koska se on ehdottomasti helppoin ja yksinkertaisin perustaa ja hallinnoida. Yksityisen elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan kasvaessa yritysmuodon muutos voi tulla harkittavaksi esimerkiksi pääoman hankkimiseksi, riskin rajoittamiseksi tai kumppanin mukaan ottamiseksi. (Honkamäki & Pennanen 2010, 342.)

Useat eri tekijät vaikuttavat yritysmuodon valintaan. Usein verotukseen kohdistuvat asiat saavat eniten painoarvoa valintatilanteessa. Kuitenkin verotukseen liittyvien kysymysten lisäksi myös muun muassa vastuuseen ja päätöksentekoon liittyvät asiat tulee ottaa huomioon pohdittaessa yritysmuodon muutosta. Myös yrittäjän ja yrityksen välisissä taloussuhteissa on paljon eroja, jotka on hyvä huomioida yritysmuotoa valittaessa. (Holopainen 2006, 170.) Näiden edellä mainittujen lisäksi tulee huomioida yrityksen kasvunäkymät, luotettavuustekijät sekä osakkaiden lukumäärä. Yritysmuodon valinta tulee aina tehdä tapauskohtaisesti harkiten, mikä yritysmuoto on tarkoituksenmukaisin ja sopivin perusteilla olevan liiketoiminnan kannalta (Keskuskauppa-kamari 2009, 13).

Yksityisen elinkeinonharjoittajan yritystoimintaa jatkamaan voidaan perustaa avoinyhtiö, kommandiittiyhtiö tai osakeyhtiö. Tässä tapaustutkimuksessa kyseeseen tulee ainoastaan toiminnan jatkaminen osakeyhtiömuotoisena, joten keskityn käsittelemään vain muutosta toiminimestä yksityiseksi osakeyhtiöksi. Käytännössä tämä yritysmuodon muutos tapahtuu perustamalla uusi osakeyhtiö toiminimen tilalle. Muutos tulee tapahtua jatkuvuusperiaatteen mukaisesti, apporttiperustamisena, joka tarkoittaa että muutostilanteessa toiminimi luovutetaan varoineen ja velkoineen osakeyhtiölle maksuksi osakemerkinnästä. (Immonen 2000, 527–529.)

Vuosittain rekisteröidään noin 30 000 uutta yritystä patenti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin. Näistä rekisteröidyistä yrityksistä suurin osa on yritysmuodoltaan yksityisiä elinkeinonharjoittajia ja osakeyhtiöitä. (Keskuskauppa-kamari 2009, 13.) Vuoden 2009 viimeisenä päivänä kaupparekisterissä oli kaikkiaan

512 656 yritystä ja asunto-osakeyhtiötä. Näistä yrityksistä enemmistö oli osakeyhtiötä. Vuoden 2009 aikana kaupparekisteriin ilmoitettiin 31 053 uutta yritystä ja asunto-osakeyhtiötä. Suosituin yritysmuoto oli yksityinen elinkeinonharjoittaja, toiminimiä rekisteröitiinkin viime vuoden aikana 15 854 kappaletta. Toiseksi suosituin yritysmuoto oli osakeyhtiö, joita rekisteröitiin 12 252 kappaletta. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011a.)

Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyöni koostuu viidestä eri osasta. Ensimmäinen luku käsittelee yksityistä elinkeinonharjoittajaa, toinen osakeyhtiötä. Kolmannessa luvussa käydään läpi yritysmuodon muutosta yksityisestä elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi. Neljännessä luvussa esittelen tutkimuskohteeni sekä käyttämäni tutkimusmenetelmät. Lisäksi osiossa esitellään verotukseen liittyvät laskelmat ja yhteenveto niistä. Neljännen luvun loppuun on myös koottu yritysmuodon muutosta verotuksen keventymisen lisäksi puoltavat seikat. Viimeisessä luvussa on pohdintaa ja johtopäätöksiä aiheeseen liittyen.

2 YKSITYINEN ELINKEINONHARJOITTAJA

Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka harjoittaa taloudellista liiketoimintaa joko ammatinharjoittajana tai liikkeenharjoittajana. Ammatinharjoittajilla tarkoitetaan sellaisia pienyrittäjiä, jotka käyttävät työssään hyödykseen henkilökohtaista osaamistaan ja ammattitaitoaan. Ammatinharjoittajat elättävät yritystoiminnalla itsensä, joten yleensä vieraan työvoiman käyttö on vähäistä. (Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa 2011.)

Liikkeenharjoittajilla tarkoitetaan puolestaan sellaisia yrittäjiä, joilla on kiinteä, avoin toimipaikka toiminnalleen. Liikkeenharjoittajat työllistävät myös usein ulkopuolista työvoimaa. Liikkeenharjoittajan tulee aina pitää kaksinkertaista kirjanpitoa, kun taas ammatinharjoittaja selviää pitämällä yhdenkertaista kirjanpitoa. (Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa 2011.)

2.1 Yksityiset elinkeinonharjoittajat Suomessa

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voivat Suomessa toimia kaikki luonnolliset henkilöt, joiden asuinpaikka on Euroopan talousalueella. Yksityisen toiminimen perustaminen on yksinkertaista, koska erillisiä perustamisasiakirjoja ei tarvita, vaan toiminnan aloittamisesta tehdään perustamisilmoitus kaupparekisteriin. (Yritys-Suomi 2010a.) Perustamisilmoituslomakkeella tiedot välittyvät kaupparekisterin lisäksi verohallinnolle. Verohallinto merkitsee elinkeinonharjoittajan ilmoituksen perusteella arvonnäköverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin. Viranomaiset myös huolehtivat yrityksen tietojen kirjaamisesta yhteiseen yritystietojärjestelmään (YTJ). (Keskuskauppakamari 2009, 18.)

Kaupparekisterilain neljännessä pykälässä säädetään, että perustamisilmoituksella tulee kaupparekisteriin ilmoittaa elinkeinonharjoittajan henkilötiedot, toiminimi, toiminnan laatu sekä toimipakka ja -kunta (Kaupparekisterilaki 2.2.1979/129). Perustamisilmoituksen käsittelystä tulee maksaa kaupparekisterille käsittelymaksu. Käsittelymaksu 1.1.2010 jälkeen on 75 euroa ja se tulee maksaa ennen ilmoituksen jättöä kaupparekisteriin. Perustamisilmoituksen tekemisestä sekä maksun suorittamisesta vastaa itse elinkeinonharjoittaja. (Holopainen 2006, 215.)

Yritystoiminnan aloittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana on suosittua, toiminimi onkin suosituin yritysmuoto aloittavien yritysten keskuudessa. Kaupparekisteriin oli vuoden 2010 loppuun mennessä rekisteröity 179 051 yksityistä elinkeinonharjoittajaa. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011b.) Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminta on muodollisuuksista vapaata ja joustavaa. Yksityisessä toiminimessä on lisäksi mahdollisuus nopeaan päätöksentekoon sekä nopeisiin ratkaisuihin, koska yrittäjä tekee päätökset itsenäisesti. (Holopainen 2006, 171.) Toiminimi perustetaan silloin, kun halutaan harjoittaa omaa ammattitoimintaa vapaasti ja itsenäisesti, määräämällä esimerkiksi omat vapaapäivät ja työn rytmi. Päämotiivina ei tällöin ole rikastuminen eikä liiketoiminnan voiton tuotto. (Rouvinen 2011.) Näiden seikkojen lisäksi yksityinen toiminimi on helppo muuttaa muuksi yritysmuodoksi toiminnan laajentuessa (Holopainen 2006, 172).

2.2 Yksityisen elinkeinonharjoittajan vastuut ja velvoitteet

Toiminimiyrittäjä edustaa itse yritystään, toimii sen puolesta ja kirjoittaa toiminimen. Yksityinen elinkeinonharjoittaja on kokonaisvaltaisessa vastuussa toiminnastaan. Yritystoiminnassa ja yrittäjän yksityistaloudessa käytettävää omaisuutta ei erotella kirjanpidollisesta erillisyydestä huolimatta, vaan ne muodostavat yhtenäisen taloudellisen kokonaisuuden. Näin ollen yrittäjän vastuu ei rajoitu ainoastaan toiminimen omaisuuteen, vaan yrittäjä vastaa toiminnastaan ja siinä syntyneistä velvoitteista henkilökohtaisesti koko omaisuudellaan. Elinkeinonharjoittaja saa yrityksen tuottamat voitot itselleen, mutta joutuu samalla vastaamaan myös syntyneistä tappioista henkilökohtaisesti. (Yritys-Suomi 2010a.) Tämä tarkoittaa sitä, että elinkeinonharjoittajan toiminnan velkoihin voidaan ottaa maksu myös elinkeinotoiminnan ulkopuolella olevasta omaisuudesta, toisin sanoen yrittäjän henkilökohtaisesta omaisuudesta.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja on itse vastuussa rahaliikenteestään, sillä toiminimiyrityksen kassa on kokonaisuudessaan yrittäjän käytössä. Yrittäjä ei voi maksaa palkkaa itselleen, puolisolleen tai alle 14-vuotiaalle perheenjäsenelle. Elinkeinonharjoittaja voi kuitenkin siirtää yrityksen varoja itselleen vapaasti yksityisottoina, ilman veroseuraamuksia. Tämä tarkoittaa sitä, että yksityisotot eivät ole elinkeinonharjoittajan veronalaista tuloa, vaan ne pienentävät yrityksen omaa pääomaa. (Verohallinto 2011a.)

Yrittäjän yhtenä velvoitteena ovat erilaiset paperityöt. Esimerkiksi veroilmoituksen ja arvonlisäverovelvollisen valvontailmoitukset tulee toimittaa verohallinnolle kuukausittain. Myös kirjanpitomateriaalien, kuten kuittien ja tilitysten, kerääminen sekä kirjanpidon tekeminen kuuluvat yrittäjän velvollisuuksiin. Lisäksi työnantajana toimiminen tuo lisää velvoitteita, kuten palkanlaskennan ja työnantajan ilmoitusten hoitamisen. Usein nämä edellä mainitut paperityöt kuitenkin ulkoistetaan asiantuntevalle tili-toimistolle. (Ala-Kyyny, 2008.)

Lisäksi yksi merkittävä yrittäjälle kuuluva velvoite on toiminnan ja työntekijöiden vakuuttaminen. Yrittäjälle ainoa pakollinen vakuutus on yrittäjän eläkevakuutus. Tämän lisäksi olisi hyvä ottaa myös tapaturmavakuutus ja yrittäjän vastuuvakuutus. (Ala-Kyyny, 2008.) Itse yrittäjän lisäksi myös työntekijät ja kalusto olisi hyvä suojata vakuutuksella. Työntekijöille tulee ottaa työntekijän eläkevakuutus, tapaturmavakuu-

tus sekä ryhmähenkivakuutus. Näiden lisäksi työnantajan on maksettava sosiaaliturvamaksua työntekijöilleen maksamista palkoista. (Verohallinto 2011b.)

2.3 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus

Laki elinkeinotoiminnan verottamisesta määrittelee elinkeinotoiminnan tuloksen muodostuvan verovuoden tuottojen ja kulujen erotuksesta. Veronalaiset tulot ja vähennyskelpoiset menot sekä muut vähennyskelpoiset erät jaksotetaan verovuosien tuotoiksi ja kuluiksi. (I osa 3 §.) Elinkeinotoiminnassa rahana, saamisena tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot ovat veronalaisia elinkeinotuloja. Ne katsotaan sen verovuoden tuotoksi, jonka aikana ne on saatu. (III osa 1 luku 19 §.) Vähennyskelpoisina menoina pidetään elinkeinotoiminnan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menetyksiä ja menoja (II osa 2 luku 7 §). Lähtökohtaisesti kaikkia sellaisia menoja, jotka edistävät elinkeinotoimintaa suorasti tai epäsuorasti pidetään vähennyskelpoisina (Villa ym. 2007, 178). Tällaisia menoja ovat esimerkiksi vaihto-omaisuuden hankintamenot, elinkeinotoiminnassa käytetyn huonetilan vuokrat, puolet edustusmenojen määrästä sekä ilmoittelusta ja asiakaslehdistä johtuneet menot (II osa 2 luku 8 §). Tulon hankkimisesta koituviksi menoiksi ei kuitenkaan katsota verovelvollisen puolison taikka alle 14-vuotiaan perheenjäsenen palkkoja ja eläkkeitä, joten niitä ei saa vähentää verotuksessa (II osa 2 luku 16 §). (Laki elinkeinotoiminnan verottamisesta 24.6.1968/360.)

Elinkeinotoimintaa ei veroteta erikseen vaan yksityisen elinkeinonharjoittajan tulos jaetaan yrittäjän henkilökohtaiseen pääoma- ja ansiotuloon. Pääomatulo lasketaan yrityksen edellisen vuoden nettovarallisuudesta, joka tarkoittaa yrityksen tuottoa velkojen jälkeen (varat–velat = nettovarallisuus). Nettovarallisuutta laskettaessa otetaan huomioon vain elinkeinotoimintaan kuuluvat varat ja velat, eikä yksityistalouden varoja ja velkoja lueta mukaan. (Verohallinto 2011c.) Jos yritys on aloittanut toimintansa verovuonna, lasketaan pääomaosuus verovuoden päättyessä olevan nettovarallisuuden perusteella (Villa ym. 2007, 226).

On kuitenkin mahdollista, että yrityksen nettovarallisuus muodostuu negatiiviseksi, esimerkiksi investoinneista aiheutuneiden velkojen takia. Tällainen tilanne voi olla edessä yrityksellä, joka on laajentanut toimintaansa investoinneilla, jotka on maksettu vieraalla pääomalla. Nettovarallisuuden ollessa negatiivinen, ei pääomatuloa muodos-

tu lainkaan vaan koko tulo verotetaan elinkeinonharjoittajan ansiotulona. (Farmit 2011.)

Nettovarallisuuteen lisätään 30 prosenttia kahdentoista edellisen kuukauden aikana maksetuista palkoista. Näin saadusta nettovarallisuudesta lasketaan 20 prosentin vuotuinen tuotto (tai vaihtoehtoisesti 10 prosentin), joka on jaettavasta yritystulosta pääomatuloa. Pääomatuloa verotetaan 28 prosentilla. Mikäli ansiotulona verottaminen johtaa lievempään kokonaisveroon kuin pääomatulona verottaminen, kannattaa vaatimus 10 prosentin pääomatulon soveltamisesta tehdä. (Verohallinto 2011c.)

Esimerkki. A:n liiketoiminnan tulos oli 100 000 euroa verovuodelta 2006. Verovuoden 2006 nettovarallisuuden määrä oli 200 000 euroa ja vuoden 2005 lopussa 150 000 euroa. Vuoden 2006 jaettavaa yritystuloa jaettaessa pääomatuloksi ja ansiotuloksi, nettovarallisuudeksi otetaan vuoden 2005 lopussa ollut nettovarallisuus eli 150 000 euroa. Pääomatulo-osuudeksi tulee siten joko 30 000 euroa (20 %) taikka 15 000 euroa (10 %). Loppu on ansiotuloa. (Villa ym. 2007, 226.)

Loppuosa jaettavasta yritystulosta on ansiotuloa. Ansiotulosta peritään valtionveroa, joka määräytyy progressiivisen tuloveroasteikon mukaan (Taulukko 1). Tämä tarkoittaa sitä, että mitä suurempi ansiotulon määrä on, sitä isommalla veroprosentilla sitä verotetaan. (Holopainen 2006, 176.) Kuitenkin esimerkiksi vuonna 2011 alle 15 600 euron vuositulosta ei mene valtionveroa lainkaan. Valtion tuloveroasteikko muuttuu vuosittain, joten kannattaa tarkistaa verotettavan tulon alaraja sekä muut tulorajat aina tapauskohtaisesti erikseen. (Liite 1: Valtion tuloveroasteikot 2008–2011.)

TAULUKKO 1. Valtion tuloveroasteikko, 2011 (Verohallinto 2011d.)

Verotettava ansiotulo, €	Vero alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
15 600 - 23 200	8	6,5 %
23 200 - 37 800	502	17,5 %
37 800 - 68 200	3 057	21,5 %
68 200 -	9 593	30,0 %

Ansiotulosta peritään valtionveron lisäksi kunnallisveroa, kirkollisveroa, sekä sairaanhoito- ja päivärahamaksu (Holopainen 2006, 176). Kunnallisveroa maksetaan oman kotikunnan tuloveroprosentin mukaan ja kirkollisveroa oman seurakunnan tuloveroprosentin mukaisesti. Tavallisesti nämä kaksi veroa ovat yhteensä noin 20 prosenttia. Näiden lisäksi vuonna 2010 tulon perusteella maksetaan 1,29 prosentin suuruinen sairaanhoitomaksu sekä 0,82 prosentin suuruinen päivärahamaksu. (Verohallinto 2011e.)

Mikäli puoliset harjoittavat yhdessä elinkeinotoimintaa jaetaan sekä pääomatuloksi että ansiotuloksi katsottu osa yritystulosta puolisoitten kesken. Jollei muuta selvitystä esitetä, katsotaan puolisoitten yhdessä harjoittamassa liiketoiminnassa heidän työpanoksensa yhtä suuriksi. (Villa ym. 2007, 227.)

Tappiot ja negatiivinen oma pääoma

Elinkeinotoiminnan tappiot vähennetään elinkeinotoiminnan tulolähteen tuloksesta seuraavien kymmenen verovuoden aikana siinä järjestyksessä, jossa ne ovat syntyneet ja sitä mukaan kuin tuloa syntyy. Kuitenkin jo tappion syntymisvuonna elinkeinonharjoittaja voi vaatia sen vähentämistä pääomatuloistaan, jolloin se vähennetään kokonaan 28 prosentin verokannalla. (Verohallinto 2011e.)

Mikäli yrityksen oma pääoma on yrittäjän yksityisottojen vuoksi negatiivinen, ei kaikkia yrityksen korkoja voida vähentää verotuksessa. Koska yksityisottoja on rahoitettu vieraalla pääomalla, ei niistä aiheutuneet korot kuulu elinkeinotoimintaa, eivätkä ne tästä johtuen ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Korkoja ei voida siis täysimääräisesti vähentää elinkeinotoiminnan tulosta, koska elinkeinotoimintaan otetuista lainoista osa katsotaan käytetyksi liikkeenharjoittajan yksityisottojen rahoittamiseen. (Verohallinto 2011f.) Vähennyskeltottomien korkojen laskentatapa on kaavamainen, koska käytännössä on mahdotonta osoittaa mikä osa veloista ja niiden koroista kohdistuu yksityistalouteen. Vähennyskeltottomien korkojen määrä ei voi olla elinkeinotoiminnan kuluksi kirjattuja korkoja suurempi. (Myrsky & Linnakangas 2006, 151.)

Toimintavaraus

Varauksella tarkoitetaan vähennystä, joka kirjataan kuluksi jo ennen kuin suorittamisvelvollisuus menosta on syntynyt. Toimintavarauksen varauspohjaan luetaan tilikau-

den päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetut palkat, joista saadaan tehdä maksimissaan 30 prosentin toimintavaraus. Yksityinen elinkeinonharjoittaja saa vähentää verotettavasta tuloksestaan verovuonna tekemänsä toimintavarauksen. (Villa ym. 2007, 201.)

Esimerkki. Yksityisliike A on maksanut verovuonna 2006 ennakonpidätyksenalaisia palkkoja 50 000 euroa. Se voi tehdä siten enintään 15 000 euron toimintavarauksen ja vähentää siten verotettavasta tulostaan kyseisen summan.

Mikäli yrityksen maksamat palkat ovat 70 000 euroa vuonna 2007, toimintavarauksen enimmäismäärä on 21 000 euroa. Koska vuonna 2006 on jo tehty 15 000 euron toimintavaraus, verovuonna 2007 toimintavaraukseen voidaan lisätä 6 000 eurolla. Verovuonna 2007 voidaan siten vähentää yrityksen verotettavasta tuloksesta mainittu 6 000 euroa. Mikäli yritys ei maksa vuonna 2008 ollenkaan palkkoja, tulee 21 000 euron toimintavaraus tulouttaa vuoden 2008 tulokseen. (Villa ym. 2007, 202.)

Kuten edellisestä esimerkistä ilmenee, määritetään toimintavarauksen enimmäismäärä jokaiselta verovuodelta erikseen. Toimintavarauksen enimmäismäärän ylittävä osa on tuloutettava sinä verovuonna, jona enimmäismäärän ylitys on tapahtunut.

Huonona vuonna verovelvollinen saa purkaa aikaisemmin tekemänsä toimintavarauksen, jolloin yrityksen tulos paranee. Jos elinkeinonharjoittaja lopettaa yritystoimintansa tai jatkaa sitä osakeyhtiömuotoisena, toimintavaraus tuloutuu sen verovuoden tuloksi jolloin toiminta on päättynyt tai muutos tapahtunut. (Villa ym. 2007, 202.)

3 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiö voi olla joko julkinen tai yksityinen sen perusteella käydäänkö sen osakkeilla julkista kauppaa. Julkisen osakeyhtiön osakkeilla ja muilla arvopapereilla käydään julkisesti kauppaa, kun taas yksityisen osakeyhtiön osakkeet ja arvopaperit eivät ole kaupan pörssissä. (Immonen 2000, 58.)

Vuoden 2010 loppuun mennessä Suomeen oli rekisteröity kaupparekisterin mukaan 214 769 osakeyhtiötä. Osakeyhtiö on rekisterissä olevien yritysten osalta yhtiömuotona suosituin. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011b.) Uuden osakeyhtiölain (1.9.2006) myötä osakeyhtiön perustaminen yksinkertaistui ja alkupääoman määrä pienentyi.

Nykyään yksityisen osakeyhtiön osakepääomaksi riittää vähintään 2 500 euroa. (Holopainen 2006, 195.) Uusi osakeyhtiölaki onkin lisännyt yritystoiminnan aloittamista osakeyhtiömuotoisena sekä alentanut kynnystä muuttaa yritysmuoto osakeyhtiöksi (Rouvinen 2011).

Osakeyhtiötä voidaan pitää sekä jatkuvuuden että laajenemismahdollisuuksien kannalta parhaimpana yritysmuotona, koska esimerkiksi osakkaiden vaihtuminen ei vaikuta yrityksen olemassaoloon. Perustajia yhtiössä voi olla joko yksi tai useampi. Osakeyhtiö on toiminimen rinnalla ainoa yritysmuoto, jonka voi perustaa yksi ainoa henkilö. (Holopainen 2006, 195.)

3.1 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiön voi perustaa kahdella eri tavalla. Normaali-perustaminen tarkoittaa sitä, kun uusi osakeyhtiö perustetaan maksamalla osakkeet rahalla. Apporttiperustamisella puolestaan tarkoitetaan sitä, kun osakkeiden merkintähinta tehdään muulla omaisuudella rahan sijasta, eli niin sanotulla apporttiomaisuudella. (Immonen 2000, 83.)

Uusi osakeyhtiö perustetaan perustamisasiakirjoilla ja se syntyy rekisteröimisellä. Osakeyhtiön perustamisilmoituksen (lomake Y1) lisäksi tarvitaan osakeyhtiön osakkeenomistajien perustamissopimus. Perustamissopimuksen laatimista ja sen allekirjoittamista voidaankin pitää osakeyhtiön perustamisen ensimmäisenä vaiheena. Perustamissopimuksessa pitää olla muun muassa kaikkien osakkeenomistajien tiedot ja heidän merkitsemänsä osakkeet, osakkeen merkkihinta, hallituksen jäsenet sekä sopimuksen päivämäärä. Kun osakkeenomistajat allekirjoittavat perustamissopimuksen, samalla he merkitsevät sopimuksesta ilmenevän määrän osakkeita. Perustamissopimuksen allekirjoittamisesta alkavat johdon ja tilintarkastajien toimikaudet ja tehtävät. Osakeyhtiön perustamissopimus tulee liittää alkuperäisenä perustamisasiakirjoihin. (Suomen Yrittäjät 2008.)

Perustamissopimukseen on sisällytettävä tai liitettävä yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestyksen tarkoitus on säännellä yhtiön toimintaa, eikä sen tarvitse olla enää kovinkaan laaja sisällöltään. Yhtiön toiminimi, toimiala, kotipaikka ja tilikausi ovat riittävät merkinnät yhtiöjärjestykseen. Osakeyhtiölakia sovelletaan niiltä osin, joista yhtiöjärjestyksessä ei ole mainintaa. (Holopainen 2006, 203.)

Seuraava vaihe on osakkeiden merkintä. Osakepääoma voi koostua joko yhdestä tai useammasta osakkeesta. Osakkeen merkintähinta merkitään osakepääomaan. Alkupääoman (2 500 €) ylittävä osuus on mahdollista merkitä myös osittain sijoitetun vapaan pääoman rahastoon, mikäli siitä on määrätty joko perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. Osakepääoman rahallinen osuus tulee olla yhtiön omistuksessa ja hallinnassa, esimerkiksi yhtiön pankkitilillä, ennen kuin osakeyhtiö ilmoitetaan rekisteröitäväksi. (Holopainen 2006, 202.) Ennen rekisteröintiä pitää suorittaa myös lomakkeiden käsittelymaksu, joka on tällä hetkellä 350 euroa. Perustamisasiakirjoihin on liitettävä kuitti käsittelymaksun suorittamisesta. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011c.)

Osakeyhtiö pitää ilmoittaa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin kolmen kuukauden sisällä perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. Kun rekisteriviranomaisille on toimitettu seuraavat vakuudet ja todistukset, voidaan osakeyhtiö rekisteröidä: 1) yhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten vakuutus siitä, että osakeyhtiölain säännöksiä on noudatettu yhtiön perustamisessa; ja 2) todistus yhtiön tilintarkastajilta siitä, että osakeyhtiölain säännöksiä on noudatettu osakkeiden maksamisessa tai muu selvitys osakkeiden maksamisesta, jos yhtiöllä ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa. Jos rekisteröinti ei tapahdu määräajan sisällä, yhtiön perustaminen raukeaa. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 2 luku 8 §.)

Mikäli osakkeen merkintähinta maksetaan kokonaan tai osittain muulla omaisuudella kuin rahalla, on kyseessä *apporttiperustaminen* (Patentti- ja rekisterihallitus 2011d). Apporttiomaisuutena voidaan käyttää sellaisia aineettomia tai aineellisia hyödykkeitä, joilla on varallisuusarvoa ja jotka voidaan merkitä perustettavan yhtiön taseen varoiksi. Lisäksi apporttiomaisuuden on oltava yhtiön alkavalle toiminnalle hyödyllistä ja tarpeellista. Tällaista omaisuutta ovat muun muassa koneet, kalusto, kiinteistöt ja arvopaperit. Apporttiomaisuutena ei kuitenkaan voida pitää työsuoritusta koskevaa sitoumusta. (Kukkonen 2004, 84.) Apporttiperustaminen etenee muuten aivan samalla tavalla kuin normaaliperustaminen, vain perustamissopimuksen tulee olla laajempi.

Apporttiomaisuuden käyttö osakepääoman maksussa vaatii erilaisia ehtoja ja selvityksiä perustamissopimukseen. Perustamissopimuksessa tulee olla merkintä, joka antaa osakkeenmerkitsijälle oikeuden maksaa merkintähinta apporttiomaisuudella. Tämän ehdon lisäksi perustamissopimuksessa pitää olla yksilöity selvitys apporttiomaisu-

desta, esimerkiksi kalustoluettelo, sekä tilintarkastajan lausunto omaisuuteen liittyen. Tilintarkastajan lausunnosta on käytävä ilmi muun muassa omaisuuden arvottamiseen vaikuttavat tekijät sekä apportiomaisuuden taloudellinen arvo (toisin sanoen nykyinen myyntiarvo) yhtiölle. Omaisuudella on oltava sen luovutushetkellä yhtiölle vähintäänkin osakkeiden maksua vastaava taloudellinen arvo. Tilintarkastajan lausunto tulee liittää rekisteri-ilmoitukseen. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011d.)

3.2 Osakeyhtiön toimitukset

Osakeyhtiön pakollisia elimiä ovat hallitus ja yhtiökokous. Näiden lisäksi voidaan yhtiölle valita myös toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. Osakeyhtiön toimitusten on toimittava tarkoituksenmukaisesti yhtiön etua ajatellen ja voittoa tuottaen. (Mähönen ym. 2006, 84.)

Yhtiökokous, jonka muodostavat osakkeenomistajat, on osakeyhtiön korkein päättävä elin. Yhtiökokouksen tehtävät on määrätty osakeyhtiölaissa. Jokaisella osakkaalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä puhe- ja päätösvaltaansa. Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiökokous on pidettävä yhtiön kotipaikassa, jollei toisesta paikkakunnasta ole määrätty yhtiöjärjestyksessä. (Suomen Yrittäjät 2008.)

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden sisällä tilikauden päättymisestä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta, taseen osoittaman voiton käyttämisestä sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta. (5 luku 3 §.) Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä aina, jos hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, joilla on yhteensä kymmenesosa kaikista osakkeista hallussaan, vaativat sitä kirjallisesti jonkin asian käsittelemistä varten. (5 luku 4 §.) Yhtiökokouksissa saadaan päättää yhtiöjärjestyksen määrittämien asioiden lisäksi vain sellaisista asioista, joista on mainittu kokouksutsussa (5 luku 11 §). Pöytäkirjaan on puheenjohtajan toimesta merkattava kokouksessa tehdyt päätökset ja äänestyksen tulokset (5 luku 23 §). (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.)

Yhtiökokouksen valitsema *hallitus* on toinen pakollinen toimielin osakeyhtiössä. Hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksessä määrätty määrä jäseniä, yksikin varsinainen jäsen riittää. Mikäli varsinaisia jäseniä on alle kolme, on hallituksella kuitenkin oltava aina-

kin yksi varajäsen. Kun hallitukseen kuuluu useampi kuin yksi jäsen, on sen valittava puheenjohtaja keskuudestaan. (6 luku 8 §.) Hallitus valitaan toistaiseksi, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty toisin ja sen jäsenet sekä varajäsenet on ilmoitettava kaupparekisteriin (6 luku 11 §). (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.)

Hallituksen tarkoitus on edustaa yhtiötä, tehdä sitä koskevia päätöksiä ja kirjoittaa sen toiminimen. Hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja panee käytäntöön yhtiökokouksen päätökset. Lisäksi hallituksen on pidettävä osake- ja osakasluettelo, joista on käytävä ilmi osakkaiden nimet ja osoitteet sekä heidän osakkeidensa lukumäärä ja niiden antamispäivä. (3 luku 15 §.) Hallitus vastaa myös yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan järjestämisen asianmukaisuudesta (6 luku 2 §). Hallitus kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan toimesta. Kokous on kutsuttava koolle hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan vaatimuksesta. (6 luku 5 §.) Hallituksen kokouksista on laadittava aina pöytäkirja, siinäkin tapauksessa, että hallitukseen kuuluisi vain yksi henkilö (6 luku 6 §). (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.)

Toimitusjohtaja voidaan valita hallituksen toimesta hoitamaan yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtajan vastuulla on lisäksi järjestää yhtiön kirjanpito ja varainhoito lain mukaisesti ja luotettavalla tavalla. Toimitusjohtaja toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti, toteuttaen hallituksen tekemiä päätöksiä. Toimitusjohtajalla onkin oikeus osallistua hallituksen kokouksiin ja käyttää siellä puhevaltaansa. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6 luku 17 § ja 18 §.)

Hallintoneuvos valvoo toimitusjohtajan ja hallituksen vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Sellaiset hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvat tehtävät, joita ei ole säädetty muille osakeyhtiön toimielimille, voidaan yhtiöjärjestyksessä määrätä hallintoneuvostolle. Lisäksi yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallintoneuvos valitsee hallituksen. Hallintoneuvostolla ei ole oikeutta edustaa yhtiötä. (6 luku 21 §.) Hallintoneuvostoon on kuuluttava vähintään kolme jäsentä ja sen on valittava itselleen puheenjohtaja. Hallituksen jäsen tai yhtiön toimitusjohtaja eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä. (6 luku 23 §.) (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.)

Näiden edellä mainittujen toimielinten lisäksi osakeyhtiössä tulee olla *tilintarkastaja*, joka on Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT), kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (HMT) tai vastaavanlainen yhteisö. Mikäli osakeyhtiöön vali-

taan vain yksi tilintarkastaja, joka on luonnollinen henkilö, ei siis KHT- tai HTM-yhteisö, tulee hänen lisäksi valita ainakin yksi varatilintarkastaja. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011c.) Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan sekä varatilintarkastajan, joiden toimikausi jatkuu yleensä toistaiseksi (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 7 luku 2, 3 ja 4 §).

Kuitenkin pienet osakeyhtiöt voivat vapautua lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Tilintarkastuslain mukaan, jollei muualla toisin säädetä, tilintarkastaja saadaan jättää lain neljännen pykälän 2 momentin mukaan valitsematta, mikäli enintään yksi seuraavista ehdoista on täytynyt sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai
- 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.

(Tilintarkastuslaki 13.4.2007/459 2 luku 4 §.)

3.3 Päätöksenteko

Osakeyhtiössä päätöksenteko jakautuu yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Osakeyhtiöissä päätökset tehdään enemmistönä. Jokainen osake tuottaa yhden äänen yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa. Se ehdotus, jota kannattaa yli puolet annetuista äänistä, tulee yhtiökokouksen päätökseksi. Mikäli äännet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Kuitenkin esimerkiksi yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päätös tulee tehdä määräenemmistönä, jolloin päätökseksi tulee se ehdotus, joka on saanut 2/3 enemmistön annetuista äänistä. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 5 luku 26 § ja 27 §.)

Osakkeenomistajalla on oikeus saada asiansa yhtiökokouksen käsiteltäväksi, mikäli hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta riittävän hyvissä ajoin. Käsiteltäväksi vaadittu asia on aina ehdittävä sisällyttää kokouskutsuun, jotta siitä voidaan päättää yhtiökokouksessa. (5 luku 5 §.) Osakkeenomistajat voivat yksimielisesti päättää yhtiökokousta pitämättä sille kuuluvasta asiasta. Tehty päätös on kirjattava, päivättävä, numeroitava ja allekirjoitettava. (5 luku 1 §.) (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.)

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet sen jäsenistä. Hallitus tekee päätöksen ehdotetusta asiasta enemmistön mielipiteen perusteella. Kokouksessa se ehdotus, jota kannattavat yli puolet läsnä olevista, tulee kokouksen päätökseksi. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6 luku 3 §.)

3.4 Vastuu

Osakeyhtiö on vastuun kannalta turvallisin vaihtoehto verrattuna muihin yritysmuotoihin (Holopainen 2006, 171). Osakeyhtiö on osakkeenomistajistaan ja johdostaan erillinen oikeushenkilö, jonka puolesta toimivat sen edustajat. Tämä tarkoittaa sitä, etteivät osakkeenomistajat ole henkilökohtaisessa vastuussa yhtiöstä ja sen velvoitteista, vaan he vastaavat yhtiön sitoumuksista vain yhtiöön sijoittamallaan omaisuudella. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 1 luku 2 §.) Osakkaiden vastuu rajoittuu yhtiön rekisteröimishetkeen. Ennen osakeyhtiön merkitsemistä kaupparekisteriin yhtiön puolesta tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja niihin osallistuneet yhteisvastuullisesti. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 2 luku 10 §.)

Vaikka osakeyhtiö onkin vastuun kannalta riskittömin vaihtoehto, on tilanne toinen pienissä, niin sanotuissa yhden miehen osakeyhtiöissä. Pienten osakeyhtiöiden hakies- sa esimerkiksi ulkopuolista rahoitusta tuekseen, joutuvat omistajat ja hallituksen jäse- net usein henkilökohtaisesti takaamaan yhtiön velan tai antamaan yhtiön velvoitteiden vakuudeksi omaa omaisuuttaan. (Holopainen 2006, 171.)

3.5 Verotus

Osakeyhtiö on omistajistaan erillinen, itsenäinen verovelvollinen. Tämä tarkoittaa sitä, että osakeyhtiön tulo verotetaan aina yhtiön tulona yhteisön tuloverokannan 26 pro- sentin mukaan. Verokanta on suhteellinen eli aina määrätyn prosentin suuruinen, eikä se vaikuta yhtiön osakkaan verotukseen. (Verohallinto 2011g.)

Yhden miehen osakeyhtiössä voi kuitenkin olla vaarana, että verottaja sivuuttaa osa- keyhtiön ja verottaa yhtiö tulon osakkaan tulona. Jos osakeyhtiönä toimimisen ei kat- sota vastaavan toiminnan todellista luonnetta, vaan osakeyhtiön tulojen katsotaan ole- van toimijan henkilökohtaisia tuloja, menetellään edellä mainitusti. Syynä tähän on se, että pienissä osakeyhtiöissä yhtiön toiminta liittyy usein kiinteästi ainoan osakkaan

työpanokseen. Esimerkiksi tapauksessa, jossa osakeyhtiön liikevaihto on noin 10 000-20 000 euroa ja ainoa osakas laskuttaa pääasiallisesti vain yhtä toimeksiantajaa, voi verottaja mahdollisesti sivuuttaa osakeyhtiön. (Asianajajatoimisto Taliviaro Oy 2010.)

3.6 Osakkaan verotus

Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 1 luku 5 §). Osakeyhtiönä toimimisen etuna voidaankin pitää voitonjaon suunnittelun ja ajoittamisen laajoja mahdollisuuksia. Osakkaat voivat päättää milloin he nostavat tuloa yhtiöstä, kuinka paljon ja missä muodossa. (Kukkonen 2004, 30.)

Osakeyhtiössä toimittaessa yhtiön varoja ei voi siirtää omaan käyttöön, vaan niitä voidaan nostaa yhtiöstä joko kohtuullisena palkkana, osakaslainana tai osinkona. Osakeyhtiön on mahdollista maksaa palkkaa ja antaa luontoisetuja osakkaalle, joka työskentelee yhtiössä. Maksetun palkan sekä annettujen etujen pitää olla osakkaan työsuoritukseen nähden kohtuullisia, koska ylisuuri palkka tai etuus voidaan katsoa peiteltyksi osingonjaoksi. Työntekijälle annetut luontoisedut tulee lisäksi aina kirjata yhtiön kirjanpidossa palkkana, muuten ne katsotaan peiteltyksi osingonjaoksi. Yhtiö saa vähentää maksamansa palkan ja siitä menevän sosiaaliturvamaksun yhtiön verotettavasta tulostaan. Osakasta verotetaan palkasta normaalisti ansiotulona osakkaan henkilökohtaisen veroprosentin mukaan. (Verohallinto 2011h.)

Osakeyhtiön osakkaat voivat nostaa varoja yhtiöstä myös osakaslainana. Osakaslainan täytyy olla tarkoin harkittu ja liiketoiminnallisesti perusteltu, sillä se ei saa vaarantaa osakeyhtiön maksukykyisyyttä. Mikäli osakaslainaa ei makseta saman verovuoden aikana takaisin yhtiölle, sitä verotetaan osakkaan pääomatulona. Tämän pääomatulona verottamisen edellytyksenä on, että osakas, hänen perheenjäsen tai he yhdessä omistavat vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista tai heillä on vastaava osuus osakeyhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Mikäli osakaslainaa ei veroteta edellä mainitulla tavalla pääomatulona, on siitä perittävä kohtuullista korkoa. Osakaslainaan sovelletaan peiteltyyn osingon säännöksiä, jos siitä ei peritä korkoa lainkaan tai korko on liian alhainen. (Verohallinto 2011h.)

Osakeyhtiö voi jakaa yhtiökokouksen päätöksellä osinkoa osakkailleen taseen vapaan oman pääoman eristä, kuitenkin heikentämättä yhtiön maksukykyisyyttä (Holopainen 2006, 180). Tällaisia vapaan oman pääoman eria ovat sellaiset muut rahastot, jotka eivät kuulu sidottuun omaan pääomaan, sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitot (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 8 luku 1 §). Osingonjako pohjautuu viimeksi vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen ja osinkoa maksetaan osakkeenomistajille omistussuhteen perusteella (Yritys-Suomi 2011b). Osakeyhtiö voi jakaa varoja osakkeenomistajilleen vapaasti myös sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Aloittava osakeyhtiö voi jakaa osinkoa vasta ensimmäisen vuoden voitoista toisen vuoden yhtiökokouksen päätöksen mukaan. Tällöinkin vain siinä tapauksessa, kun osingonjaon ei katsota heikentävän yhtiön maksukykyä. Ensimmäisenä vuonna palkka on siis ainoa keino saada rahaa uudesta osakeyhtiöstä. (Hokkanen ym. 2010.)

Osinkotulot voivat olla osakkaalle veronalaista pääoma- tai ansiotuloa tai kokonaan verovapaata tuloa riippuen yhtiön nettovarallisuudesta ja osingon määrästä. Osingon suuruuden laskeminen alkaa yhtiön nettovarallisuudesta (varojen ja velkojen erotusta). Nettovarallisuuden laskennan pohjana on aina osingonjakoa edeltävänä vuonna päättyneen tilikauden tase. (Holopainen 2006, 181.) Tämä tarkoittaa sitä, että osingot jaetaan muutaman kuukauden viiveellä tilikauden päättymisestä.

Kun nettovarallisuus jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä, saadaan yhden osakkeen matemaattinen arvo. Kun tämä arvo kerrotaan osakkeiden lukumäärällä, saadaan osakkeenomistajan osakkeiden yhteinen matemaattinen arvo. Mikäli osingonsaajana on omistajayrittäjä, vähennetään hänen osakkeiden yhteisestä matemaattisesta arvosta oikaisuuerinä osakaslaina, jonka osakas tai hänen perheenjäsen on saanut yhtiöltä ja yhtiön varoihin kuuluvan asunnon arvo, jos asunto on osakkaan tai hänen perheensä käytössä. (Holopainen 2006, 181.)

Osakkeiden matemaattisesta arvosta lasketaan yhdeksän prosentin vuotuinen tuotto, johon asti tulo on aina verovapaata, kuitenkin vain 90 000 euroon asti vuodessa. Tämä verovapaan tulon raja, 90 000 euroa, on osakaskohtainen, joten osakkeiden omistus kannattaa hajauttaa esimerkiksi perheenjäsenten kesken. (Holopainen 2006, 181.)

Seuraavat esimerkit ovat verohallituksen julkaisusta 50.08 1.5.2008.

Esimerkki. Aino omistaa Yhtiö A Oy:n osakkeet, joiden matemaattinen arvo on 1 500 000 euroa. Hän saa yhtiöstä vuonna 2008 osinkoa 85 000 euroa.

Osinko on alle 9 % matemaattisesta arvosta ($9 \% \times 1\,500\,000 \text{ e} = 135\,000 \text{ e}$) ja samalla alle 90 000 euroa, joten se on Ainolle kokonaan verovapaata tuloa.

Jos jaettavan osingon määrä mahtuu yhdeksän prosentin vuotuisen tuoton sisälle, mutta ylittää kuitenkin 90 000 euron osakaskohtaisen rajan, niin ylimenevä osuus katsotaan osakkaan pääomatuloksi. Tästä pääomatulo-osuudesta 70 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja vain 30 prosenttia verovapaata tuloa. (Holopainen 2006, 181.)

Esimerkki. Sanni saa osinkoa Yhtiö S Oy:stä 100 000 euroa. Hänen omistamiensa osakkeiden yhteinen matemaattinen arvo 1 500 000 euroa.

Osinko on alle 9 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, joten se on 90 000 euroon asti kokonaan verovapaata tuloa. Ylimenevästä osasta (10 000 eurosta) on veronalais-ta pääomatuloa 70 % eli 7 000 euroa ja verovapaata tuloa 30 % eli 3 000 euroa.

Pääomatulona verotettavasta osingosta menee veroa $28 \% \times 7\,000 \text{ euroa}$ eli 1 960 euroa.

Mikäli yhtiö jakaa osinkoa yli yhdeksän prosentin vuotuisen tuoton, on sen ylittävältä osalta osingosta 70 prosenttia ansiotuloa ja loput 30 prosenttia verovapaata tuloa (Holopainen 2006, 181).

Esimerkki. Matti saa osinkoa Osake Oy:ltä 20 000 euroa. Hänen omistamiensa osakkeiden matemaattinen arvo on 50 000 euroa. Matilla on myös palkkatuloja.

9 % tuotto laskettuna 50 000 euron matemaattiselle arvolle on 4 500 euroa. Tämä määrä on kokonaan verovapaata tuloa, sillä se on alle 90 000 euroa. Verovapaan osuuden (4 500 e) ylittävästä osingosta, 15 500 eurosta, on

Veronalaista ansiotuloa $70 \% \times 15\,500 \text{ e} = 10\,850,00 \text{ e}$

Loput 4 650 euroa ($30 \% \times 15\,500 \text{ e}$) on verovapaata tuloa.

Vero ansiotulosta (Matin oman veroprocentin mukainen vero),	
esim. 37 % x 10 850 e	<u>=4 014, 50 e</u>
Matin jäännösvero	4 014, 50 e

Peitelty osinko

Petellyllä osingolla tarkoitetaan osakkeenomistajan tai tämän omaisen yhtiöstä vastikkeetta saamaa rahanarvoista etuutta tai poikkeavan hinnoittelun johdosta syntynyttä etuutta (Lakari & Engblom 2009, 202). Peiteltyksi osingoksi katsotaan osakeyhtiön maksama kohtuuttoman suuri palkka, palkkio, kauppahinta tai muu vastaava hyvitys osakkaanomistajalle tai tämän omaiselle. Myös osakeyhtiön osakkaaltaan perimä liian alhainen vuokra, korko tai muu vastaava suorite katsotaan peiteltyksi osingonjaoksi. Peiteltyksi osingoksi katsotaan kohtuullisen osan ylittävä osa, josta osakasta verotetaan 70 prosenttia ansiotulona ja loput 30 prosenttia on verovapaata tuloa. (Holopainen 2006, 182.) Osingonjakajalle peiteltyksi osingoksi katsottu erä on vähennyskelvoton. Peitellyn osingon hinta lisätään yhtiön tuloon ja yhtiön maksaa siitä veron normaalisti (Leppiniemi & Walden 2009, 180).

4 MUUTOS TOIMINIMESTÄ OSAKEYHTIÖKSI

Useista eri laista löytyy säännöksiä, jotka koskevat yritysmuodon muutoksia. Kuitenkin yksityisen elinkeinonharjoittajan muuttaessa toimintaa yhtiömuotoiseksi, ei erillisiä säännöksiä löydy. Muutostilanteeseen sovelletaan silloin osakeyhtiölaissa olevia apporttiperustamista koskevia säännöksiä. Verotuksesta yritysmuodon muutoksessa säädetään tuloverolaissa. (Immonen 2000, 527.)

Käytännössä yritysmuodon muutos tapahtuu perustamalla uusi osakeyhtiö yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminimen tilalle. Toiminimi lopetetaan tekemällä lopettamisilmoitus kaupparekisteriin ja verottajalle. Samanaikaisesti toimintaa jatkamaan perustetaan uusi osakeyhtiö, joka saa luonnollisesti myös uuden y-tunnuksen. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011e.)

Tämä toiminimen muutos osakeyhtiöksi tulee tapahtua jatkuvuusperiaatteen mukaisesti, joka tarkoittaa sitä, että elinkeinonharjoittaja merkitsee perustamansa osakeyhtiö

osakkeet yksin sekä siirtää toiminimen varat ja velat osakeyhtiölle verotuskirjanpidon arvoilla. Kysymyksessä on tällöin apporttiperustaminen, jossa yksityisliike luovutetaan apporttiomaisuutena (yksityisliikkeen varat ja velat) perustettavalle osakeyhtiölle maksuksi osakemerkinnästä. Kun varat ja velat siirretään samoista arvoista osakeyhtiöön, katsotaan toiminnan jatkuvan verotuksellisin edellytyksin. (Immonen 2000, 527–529.)

4.1 Verotus

Tuloverolain mukaan toimintamuodon muutoksessa liikkeen- tai ammatinharjoittajan ei katsota verotuksessa lopettavan toimintaansa, kun aikaisemmin harjoitettuun toimintaan liittyvät varat ja velat siirtyvät samoista arvoista toimintaa jatkamaan perustettuun osakeyhtiöön, jonka osakkeet liikkeen- tai ammatinharjoittaja itse merkitsee. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 4 luku 24 §.)

Yritysmuodon muuttamisesta osakeyhtiöksi selvittää ilman veroseuraamuksia, jos muutoksessa noudatetaan kirjanpidon tasejatkuvuutta jatkamalla toimintaa yhtiömuotoisena samoista yksityisliikkeen kirjanpitoarvoista. Tämä tarkoittaa sitä, että toiminimiyrityksen varat ja velat siirretään osakeyhtiölle verotuskirjanpidon arvoilla. Yksityisliikkeestä siirrettävien varojen tulee muodostaa riittävä kokonaisuus toiminnan jatkamiselle. Myös toiminimen aikaiset tappiot siirretään osakeyhtiölle sellaisinaan. (Ukkola & Vilppula 2004, 94.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan oman pääoman ollessa negatiivinen, voidaan muutos osakeyhtiöksi toteuttaa, mikäli toiminimen varat riittävät osakepääoman ja velkojen katteeksi. Tätä katetta kutsutaan nettosubstanssiksi. Jos yrityksellä on nettosubstanssia, voidaan osa negatiivisesta pääomasta siirtää osakepääomaksi. Tämän siirron edellytyksenä on, että osakeyhtiö kirjaa osakepääoman määrällä kasvaneen negatiivisen pääoman yhtiön vapaaseen omaan pääomaan voittojen vähennykseksi. Osakeyhtiö voi jakaa osinkoa vasta, kun se on kattanut vapaan oman pääoman negatiivisuuden voittovaroilla. (Järvenoja 2008.)

Mikäli yksityinen elinkeinonharjoittaja aikoo tehdä toiminimen lopettamisvaiheessa yksityisottoja, on ne tehtävä ennen yritysmuodon muutosta. Kuitenkin yli puolet toiminimiyrityksen varoista on siirrettävä osakeyhtiöön. Yksityisliikkeen varojen ja vel-

kojen tulisikin kattaa osakeyhtiön osakepääoma kokonaisuudessaan. Kun osakeyhtiö on merkitty kaupparekisteriin, tehdään merkitsemispäivälle osakepääomaa koskevat kirjaukset. Yhtiön osakepääoma muodostetaan yksityisen toiminimen omasta pääomasta. Osakepääoman ylijäävät varat kirjataan yhtiön vapaaseen omaan pääomaan. (Järvenoja 2008.)

Lisäksi yritysmuodon muutoksessa edellytetään, että yrityksen omistussuhteet eivät muutu olennaisesti. Näin ollen toiminimiyrittäjän tulee merkitä kaikki uuden osakeyhtiön osakkeet yksin. Lähtökohtaisesti voidaan sanoa, että veroseuraamuksilta vältytään, jos yritystä voidaan toimintamuodon muutoksesta huolimatta pitää samana yrityksenä, eli säilytetään vanhan yrityksen identiteetti. (Verohallinto 2011i.)

Yritysmuodon muutoksessa osakeyhtiö joutuu maksamaan varainsiirtoveroa, mikäli yksityisen elinkeinonharjoittajan varoihin kuuluva kiinteistö tai arvopaperi siirtyy toimintaa jatkamaan perustetulle osakeyhtiölle. Varainsiirtoveron perustana on varojen omistavan oikeushenkilön vaihtuminen ja se maksetaan aina omaisuuden käyvästä arvosta. (Honkamäki & Pennanen 2010, 344.) Siten esimerkiksi toiminimen käyttöomaisuuskiinteistöstä on maksettava varainsiirtoveroa kiinteistön käyvän arvon mukaan, ei tasearvon.

Yritysmuodon muutoksessa verotuksessa tuloksi purkautuu yksityisen elinkeinonharjoittajan tekemä toimintavaraus. Toimintavaraus luetaan liikkeen tai ammatin veronalaiseen tuloon sinä verovuonna, jona toimintamuodon muutos tapahtuu. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 4 luku 24 §.)

Yritysmuodon muuttaminen katkaisee aina verovuoden. Yksityisen elinkeinonharjoittajan verovuosi päättyy, kun osakeyhtiö merkitään kaupparekisteriin. Kaupparekisterimerkinnän jälkeen saaduista tuloista verotetaan toimintaa jatkavaa osakeyhtiötä. Kun toiminta on muutettu osakeyhtiömuotoiseksi, vähennetään yksityisen elinkeinonharjoittajan verotuksessa vähentämättä olevat menot osakeyhtiönä, niin kuin ne olisi vähennetty ilman yritysmuodon muutosta. (Ukkola & Vilppula 2004, 153.) Poistojen osalta ”osakeyhtiö saa sinä verovuonna, jona toimintamuodon muutos on tapahtunut, vähentää sille siirtyneen käyttöomaisuuden hankintamenosta ja muista pitkävaikutteisista menoista poistoina enintään määrät, jotka vastaavat verovuoden enimmäispoisto-

ja vähennettynä siirtyvää toimintaa harjoittaneen verotuksessa verovuonna hyväksyttävien poistojen määrillä.” (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 4 luku 24 §.)

4.2 Vastuu

Kun toiminimi muutetaan osakeyhtiöksi, yksityinen elinkeinonharjoittaja vapautuu velkavastuustaan toiminimen velkoihin, jos toiminimen aikaiset velat siirretään osakeyhtiölle sellaisinaan. Tällöin velkasopimukset on tehtävä uudestaan velkojan kanssa, koska aikaisemmin toimineella elinkeinonharjoittajalla ja perustetulla osakeyhtiöllä on eri y-tunnukset. Velkoja voi vapauttaa yrittäjän velkavastuustaan esimerkiksi pyytämällä yrittäjän henkilökohtaisten vakuiden sijaan yritysvakuuksia. Jos velkoja, esimerkiksi pankki, ei vapauta yrittäjää veloista, jotka ovat syntyneet yksityisen toiminimen aikana, jatkuu yrittäjän henkilökohtainen velkavastuu velkoihin. Osakeyhtiön nimiin otetusta velasta vastaa osakeyhtiö, joten osakkaat eivät ole henkilökohtaisessa velkavastuussa. (Lavikainen 2011.)

4.3 Uuden osakkaan ottaminen

Mikäli osakeyhtiöön halutaan yhtiömuodon muutos tilanteessa yksityisen elinkeinonharjoittajan lisäksi muita osakkaita, on yksityinen toiminimi muutettava ensin henkilöyhtiöksi. Osakeyhtiöön haluttavat osakkaat tulee ottaa avoimeen yhtiöön tai kommandiittiyhtiöön yhtiömieheksi. Tämän jälkeen henkilöyhtiö voidaan muuttaa osakeyhtiöksi, jolloin osakkeenomistajia tulee useampi. (Ukkola & Vilppula 2004, 94.) Tällaisessa tilanteessa henkilöyhtiön perusilmoitus ja osakeyhtiöksi muuttamista koskeva kaupparekisteri-ilmoitus tehdään samanaikaisesti. Näin ollen muutos on mahdollista toteuttaa nopeasti, koska henkilöyhtiön ei tarvitse olla merkittynä kaupparekisteriin, kun päätös osakeyhtiöksi muuttamisesta tehdään. (Järvenoja 2007, 518.)

Toinen vaihtoehto osakaspohjan laajentamiselle on niin sanottu suunnattu osakeanti. Yhtiömuodon muutoksen jälkeen on mahdollista korottaa osakepääomaa niin sanotun suunnatun osakeannin avulla. Suunnatussa osakeannissa osakkeenomistajan merkintäoikeudesta merkitä uusia osakkeita suhteessa omistukseensa poiketaan. Tällöin uudet osakkeet merkitsee osakeyhtiöön haluttu uusi osakas. (Ukkola & Vilppula 2004, 94.)

4.4 Yritysmuodon muutoksen riskit ja kulut

Koska yritysmuodon muutoksia sääntelevät useat eri lait ja muutostilanteessa täytyy huomioida useita eri säännöksiä, tulee yritysmuotoa muutettaessa olla erityisen tarkkana. Tämän takia huolellinen paneutuminen asiaan ja etukäteissuunnittelu ovat ensiarvoisen tärkeitä. Epäonnistunut yritysmuodon muutos voi tuoda tullessaan yllättäviä veroseuraamuksia sekä tyytymättömiä osakkaita. Ylimääräistä vaivaa ja haittaa voivat aiheuttaa myös virheelliset kaupparekisterimerkinnät turhine maksuineen. (Hiidenmaa 2008.)

Mikäli yritysmuodon muutoksesta selvittää ilman yllättäviä kustannuksia, jää osakeyhtiön perustamisilmoitusten käsittelymaksu ainoaksi suuremmaksi kuluksi. Jos yritysmuodon muutoksessa käyttää apuna esimerkiksi tilitoimistoa, veloittaa tilitoimisto ylimääräisestä työstä lisämaksun. Näiden lisäksi tilintarkastaja perii lausunnostaan noin sata euroa. (Lavikainen 2011.)

4.5 Vinkkejä yritysmuodon muutokseen

Kaupparekisteristä kannattaa pyytää toiminimen lopettamisilmoituksen ja uuden rekisteröitävän osakeyhtiön perustamisilmoituksen samanaikaista käsittelyä. Kaupparekisteriin voi esittää myös etukäteen toiveen, että osakeyhtiö rekisteröitäisiin jonain tiettyinä päivänä, esimerkiksi jonkin kuukauden ensimmäisen päivän. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011e.)

Yrityksen verovuoden päättymisen takia yritysmuodon muutoksen ajankohta kannattaa suunnitella huolella. Verovuoden päättymisen edellyttää aina erillistä veroilmoitusta ja tilinpäätöstä yksityisen toiminimen ajalta, joten tilikauden päättymisen olisi järkevää ajoittaa samaan ajankohtaan. (Hiidenmaa 2008.) Yleensä yhtiömuodon muutos kannattaakin ajoittaa tilikauden alkuun etenkin sellaisina vuosina, kun verotettavaa tuloa arvioidaan muodostuvan runsaasti. Tämä tulee edullisemmaksi, koska yksityisliikkeestä saatavaa tuloa verotetaan suurelta osin ansiotulona. (Tikkanen & Salin 207, 113.)

Mikäli yritysmuodon muutostilanteessa on riski, että verottaja saattaisi sivuuttaa osakeyhtiön verotuksessa, on mahdollista pyytää verottajalta ennakkopäätös asiasta. En-

nakkotietoa voidaan hakea myös tapauksissa, joissa halutaan selvittää hyväksytäänkö yritysjärjestely elinkeinoverolain mukaisesti vai katsotaanko yritysjärjestelystä syntyvän etua, jota verotetaan peiteltynä osinkona. Ennakkotiedot haetaan verovirastosta. (Lakari & Engblom 2009, 206.)

Muutostilanteessa kannattaa ottaa hyvissä ajoin yhteyttä esimerkiksi oman alueen Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus), Uusyrityskeskukseen tai yksityisiin yrityksiin, jotka ovat erikoistuneet konsultoimaan muutostilanteessa olevia yrityksiä. Myös omaan kirjanpitäjään ja tilitoimistoon kannattaa ottaa yhteyttä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa muutosta mietittäessä. KLT-kirjanpitäjän mukaan muutos, tai ainakin sen suunnittelu, tulisi aloittaa vähintään puoli vuotta toteutusta aikaisemmin. Kaupparekisteriin olisi hyvä laittaa paperit paria kuukautta aikaisemmin, koska aina esimerkiksi nimi ei kelpaa tai pöytäkirja tulee muutosvaatimuksen kanssa takaisin. (Lavikainen 2011.)

ELY-keskukset tarjoavat neuvonta, -koulutus- ja kehittämispalveluja sekä rahoitusta pienten tai keskisuurten yritysten perustamiseen, kasvuun ja kehittymiseen. Keskukset tarjoavat käytännön neuvoja aina yrityksen perustamisesta sen henkilökunnan kouluttamiseen. Lisäksi ELY-keskukset tarjoavat kehittämisohjelmia ulkopuolisten asiantuntijoiden johdolla. Kehittämisohjelmien perusajatuksena on, että yritys saisi tarvitsemaansa ohjausta ja tukea toimintansa eri vaiheissa. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2011.)

Uusyrityskeskukset auttavat ja ohjeistavat yrittäjää yritystoiminnan aloittamisessa ja sen kehittämisessä. Käytännön neuvoja saa niin perustamistoimista kuin talouslaskelmien teosta aina liikeidean kehittämiseen. Uusyrityskeskuksen toiminta painottuu alle kaksi vuotta toimineiden yritysten neuvontaan, sekä yritysten sukupolvenvaihdos ja myyntitilanteisiin. (Uusyrityskeskus 2008.)

4.6 Osakeyhtiöksi muuttamisen hyvät ja huonot puolet

Osakeyhtiön toimintaa arvioidaan liiketoiminnan luonteen, toiminnan päätoimisuuden, liikevaihdon ja asiakkaiden lukumäärän perusteella. Yritysmuotona osakeyhtiö on perusteltu valinta erityisesti silloin, kun toiminnassa tarvitaan investointeja, toimitilo-

ja, ulkopuolista työvoimaa tai toimintaan liittyy erityisiä riskejä. (Kukkonen 2004, 30.)

Yksi osakeyhtiöksi muuttamista puoltava asia on se, että pienten osakeyhtiöiden kohdalla perustaminen käy melko helposti. Pienosakeyhtiö eli niin sanottu yhden miehen osakeyhtiö voidaan perustaa hyvinkin yksinkertaisesti käytännössä, koska kaikki tarvittavat asiakirjat voidaan laatia samanaikaisesti silloin, kun perustaja itse merkitsee kaikki osakkeet. Perustamiskirjan laatimisen yhteydessä osakkeet merkitään sinne suoraan ja samanaikaisesti pidetään perustamiskokous, jossa päätetään yhtiön perustamisesta ja valitaan hallituksen jäsenet sekä tilintarkastajat. (Kukkonen 2004, 80.)

Yhtenä osakeyhtiömuotoisena toimimisen etuna voidaan pitää sen tasasuhteista 26 prosentin verokantaa, jonka ansiosta osakeyhtiö sopii myös korkean tulotason ja laajan toiminnan omaavan yrityksen yritysmuodoksi. (Leppiniemi & Walden 2009, 165.) Osakeyhtiö on siis varsin alhaisen verotuksen kohde. Lisäksi verotuksen yhdenkertaisuus toteutuu osakeyhtiössä silloin, kun osinkotulot ovat osakkeenomistajille kokonaisuudessaan verovapaita.

Verrattuna yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminimeen, osakeyhtiö on vastuun kannalta turvallisempi vaihtoehto, koska osakkeenomistajilta puuttuu henkilökohtainen vastuu yrityksen veloista. Osakkeenomistajat ovat vastuussa yhtiön sitoumuksista vain yhtiöön sijoittamansa osakepääoman määrällä. Vastuu voi toteutua suurempana, esimerkiksi tilanteessa, jossa osakkeenomistaja on antanut takauksen yhtiön velalle. Osakkeenomistajan vastuuta ja velvoitteita lisää johtotehtävissä, kuten toimitusjohtajana, toimiminen. (Leppiniemi & Walden 2009, 165.)

Lisäksi osakeyhtiömuotoista yritystä pidetään luotettavana vaihtoehtona yhteistyöyritykseksi ja asiakkaaksi, koska muun muassa yhtiön tilinpäätöstiedot ovat julkisia. Näin ollen tietoja ei voi ”salata” kuten esimerkiksi yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimittaessa voidaan. Joissain tapauksissa tämä voi olla erityisen tärkeä kriteeri muutospäätöksen syntymiseen. (Rouvinen 2011.)

Osakeyhtiön hallinnoimisen tarve on suurempi verrattuna yksityiseen elinkeinonharjoittajaan. Yksityiseen elinkeinonharjoittajaan verrattuna osakeyhtiössä yrittäjän aikaa ja voimavaroja sitoutuu enemmän byrokraatiaan, kuten parempaan dokumentointiin ja

erinäisiin rajoituksiin muun muassa omasta pääomasta. Lisäbyrokratiasta huolimatta osakeyhtiön tarvitsee tehdä minimissään vain yksi hallituskokouspöytäkirja ja yhtiökokouspöytäkirja vuodessa. Vaikka yksityisellä elinkeinonharjoittajalla onkin vähäisempi hallinnoinnin tarve verrattuna pieneen osakeyhtiöön, ei yhtiömuotoisena toimiminen tuota kuitenkaan paljoa enempää lisätyötä. (Kukkonen 2004, 31.) Parhaimmillaan yrityksen tilitoimisto voi hoitaa esimerkiksi yhtiön pöytäkirjat valmiiksi, jolloin yrittäjän tarvitsee ainoastaan tarkistaa ja allekirjoittaa ne. Näin ollen lisäbyrokratia ei aina toteudu käytännössä, vaikka siitä puhutaankin paljon.

Osakeyhtiössä ei ole mahdollisuutta oman pääoman muuttamiseen, eivätkä yksityisötot ole näin ollen mahdollisia. Varojen jaossa on seurattava huolellisesti lakia, koska luvaton varojen ottaminen voi johtaa verotuksessa peiteltyyn osingonjaon soveltamiseen. Osakeyhtiön katsotaan kestävän lisäksi muita yritysmuotoja huomattavasti tappiotta. Syynä tähän on oman pääoman vaatimukset. Kun osakepääoma sijoitetaan osakeyhtiöön, on se tarkoitus sijoittaa yhtiöön pysyvästi. Osakeyhtiön pääoma ei voi siis koskaan painua kokonaan negatiiviseksi. Lisäksi osakeyhtiö on yritysmuotona varsin lopullinen, koska sen muuttaminen muuksi yritysmuodoksi on hankalaa ja aiheuttaa usein kovat veroseuraamukset. (Kukkonen 2004, 31.)

Osakeyhtiöstä löytyy runsaasti niin hyviä kuin huonojakin puolia. Jokainen yritysmuodon muutos on tärkeää miettiä tapauskohtaisesti, koska kaikki yritykset eivät painota samojen asioiden tärkeyttä muutoksessa. Esimerkiksi toisille se, ettei oman pääoman muuttamismahdollisuutta ole, voi olla ratkaiseva tekijä jatkaa toimintaa yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Toinen taas voi nähdä tämän muuttamismahdollisuuden puuttumisen mahdollisuutena kasvattaa yhtiön pääomaa. Yleistyksiä ei siis voida tehdä, vaan jokainen tapaus on harkittava erikseen.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Seuraavaksi esittelen tutkimuskohteeni, Toiminimi X:n. Kohdassa 5.2 kerron käyttämäni tutkimusmenetelmistä ja niiden valinnasta. Seuraavassa kappaleessa esittelen laskelmani liittyen Toiminimi X:n muuttamiseen osakeyhtiömuotoiseksi. Viimeiseen kohtaan on koottu yhteenveto yritysmuodon muutosta puoltavista seikoista.

5.1 Tutkimuskohteen esittely

Toiminimi X on perustettu vuonna 2005. Toiminimi on rekisteröity yritys- ja yhteisötietojärjestelmään (YTJ) joka on patentti- ja rekisterihallituksen ja verohallinnon yhteinen yritystietojärjestelmä. Edellä mainitussa järjestelmässä yrityksen päätoimialana on rakennuspaikan valmistelutyöt. Toiminimeä ei ole merkitty kaupparekisteriin. Sittemmin toimiala on muotoutunut ja nykyisin toiminimen perustaja toimii koneyrittäjänä traktoriurakoinnin parissa.

Alussa yritys työllisti vain yrittäjän, mutta nykyään yrityksessä työskentelee ympäri vuoden yrittäjän lisäksi yksi ulkopuolinen työntekijä. Kesäisin sesonkiaikaan yritys työllistää lisäksi kolme työntekijää. Yrityksen liikevaihdoksi yrittäjä arvioi noin 200 000 euroa.

Yrittäjä valitsi alussa yritysmuodokseen toiminimen, koska se oli helppo ja nopea perustaa. Yrittäjän mielestä toiminimi onkin osoittautunut toimivaksi yritysmuodoksi tämän yrityksen kohdalla. Nyttemmin yritysmuodon muutos tuli kuitenkin yrittäjälle ajankohtaiseksi yritystoiminnan laajentumisen sekä yrityksen kasvun myötä. Ulkopuolisen työntekijän palkkaaminen vakituiseen työsuhteeseen, liikevaihdon kasvu sekä samalla yrityksen riskien kasvu ja lisääntyminen ovat vaikuttaneet vahvasti yrittäjän haluun muuttaa toiminimi osakeyhtiöksi.

Yrittäjää arveluttaa yritysmuodon muutoksessa byrokratian, muun muassa erilaisten paperitöiden, lisääntyminen. Muita arveluttavia asioita tai riskiä yrittäjä ei koe muutoksesta aiheutuvan. Hyvinä puolina yrittäjä näkee riskien vähentymisen ja mahdollisen verotuksen keventymisen muutoksen myötä. Yritysmuodon muutoksella oltaisiinkin yrittäjän mielestä menossa kohti riskittömämpää yritystoimintaa.

5.2 Tutkimusmenetelmät

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on kokonaisvaltaista tiedon hankintaa, jossa kohdetta pyritään tarkastelemaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi ym. 2004, 155). Laadullisessa tutkimuksessa tutkimusongelman kannalta olennaiset piirteet tulee olla esillä aineistossa, toisin sanoen aineiston tavoitteena on sen teoreettinen edustavuus (Uusitalo 1995, 80). Kvalitatiiviselle tutkimukselle tyypillisiä piirteitä ovat

tapausten ainutlaatuinen käsittely, kohdejoukon tarkoituksenmukainen valinta sekä ihmisten suosiminen tiedon keruussa. Tutkimuksen aineiston hankinnassa käytetään laadullisia menetelmiä, kuten haastatteluja, havainnointia ja erilaisten dokumenttien analysointia. Aineistoa pyritään tarkastelemaan monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti, eikä siitä ole näin ollen tarkoitus tehdä yleistettäviä päätelmiä. (Hirsjärvi ym. 2004, 155.)

Laadullinen tutkimus auttaa ymmärtämään tutkimuskohdetta paremmin. Se pyrkii selittämään tutkimuskohteen, esimerkiksi yrityksen, päätösten ja käyttäytymisen syitä. Laadullinen tutkimus sopii hyvin myös muun muassa toiminnan kehittämisen ja vaihtoehtojen etsimisen tutkimiseen. Tutkimuskohde valitaan yleensä harkinnanvaraisesti ja se pyritään analysoimaan mahdollisimman tarkasti. Laadullisella tutkimuksella ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin vaan ilmiön ymmärtämiseen. (Heikkilä 2002, 16.)

Tämä tutkimus on tehty käyttäen kvalitatiivisia eli laadullisia tutkimusmenetelmiä. Tutkimus on toteutettu tapaustutkimuksena, jonka tarkoitus on tuottaa yksityiskohtaista tietoa yksittäisestä tapauksesta tai pienestä joukosta suhteessa toisiinsa olevia tapauksia. (Hirsjärvi ym. 2004, 125.) Tapaustutkimuksissa hyödynnetään usein edellä mainittuja aineistonkeruumenetelmiä. Tapaustutkimusta käytetään yleensä etsinnällisten, kuvailevien ja selittävien ongelmien tutkimiseen. (Uusitalo 1995, 76.)

Tapaustutkimukseni koostui Toiminimi X:n tilinpäätöstietojen tutkimisesta sekä kolmesta haastattelusta. Tilinpäätöstietojen tutkiminen ja analysoiminen oli ensiarvoisen tärkeää laskelmien suorittamisen ja kokonaisvaltaisen yrityskuvan muodostamisen kannalta. Minulla oli käytettävissä yrityksen tulos- ja taselaskelmat vuosilta 2008–2010.

Valitsin haastattelun yhdeksi tutkimusmuodoksi, koska se on joustava tapa kerätä aineistoa. Lisäksi se, että saatavaa tietoa voidaan syventää ja selventää lisäkysymyksillä tarpeen mukaan, vaikutti ratkaisevasti haastattelun valintaan tiedonkeruumenetelmistä. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 35.) Yksityisen elinkeinonharjoittajan haastattelun lisäksi haastattelin tilitoimiston kirjanpitäjää ja Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijaa. Kahdessa asiantuntijahaastattelussa muodoksi valitsin lomakehaastattelu, koska halusin kerätä faktatietoa opinnäytetyöni aiheeseen liittyen. Lisäksi minulle oli jo ennestään selvää minkälaisiin kysymyksiin haastateltavat voivat antaa vastauksia.

Tutkimuksen arviointi

Tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa mittarina käytetään tutkimuksen reliabiliteettia. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten toistettavuutta. Tavoitteena tulisi aina olla tulosten korkea reliabiliteetti, ei tulosten sattumanvaraisuus. Reliabiliteetilla katsotaan laadullisissa tutkimuksissa tarkoitettavan analyysin toistettavuutta. Tällä tarkoitetaan sitä, että lukija voi seurata tutkijan päättelyä ja tehdä samat johtopäätökset aineistosta. (Uusitalo 1995, 84.)

Toinen tutkimusta arvioiva käsite on validius eli pätevyys. Validiuksilla tarkoitetaan tutkimusmenetelmän tai mittarin kykyä mitata sitä, mitä on ollut tarkoituskin mitata. Kuvauksen ja siihen liitettyjen tulkintojen ja selitysten yhteensopivuus merkitsee validiutta. Lisäksi laadullisten tutkimusten luotettavuutta parantaa tutkimuksen toteuttamisen tarkka selostus. (Hirsjärvi ym. 2004, 217.)

5.3 Laskelmat yhtiömuodon muutoksesta

Seuraavaksi esittelen laskelmani toiminimen muuttamisesta osakeyhtiöksi. Ensimmäiseksi kohtaan 5.3.1 olen laskenut kuinka elinkeinonharjoittajaa verotetaan tuloksestaan. Laskelmani kohdistuvat vuosille 2009–2011. Vuodet 2009 ja 2010 perustuvat yksityisen elinkeinonharjoittajan todellisiin tilinpäätöstietoihin. Näiden vuosien lisäksi olen arvioinut kuinka yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminta kehittyisi vuonna 2011 ja tehnyt tulos- ja taselaskelman arvion pohjalta. Arvioinnissa on käytetty hyväksi yksityisen elinkeinonharjoittajan aikaisempia tilinpäätöstietoja sekä yrittäjän arviota toiminnan kehittymisestä. Elinkeinonharjoittajan todelliset tulos- ja taselaskelmat vuosille 2008–2010 sekä arvioidut tulos- ja taselaskelmat vuodelle 2011 ovat liitteenä. (Liite 2: Yksityisen elinkeinonharjoittajan tulos- ja taselaskelmat.)

Kohtaan 5.3.2 olen laskenut kuinka verotus muuttuu, kun toiminta muutetaan osakeyhtiömuotoiseksi vuoden 2009 jälkeen. Kohdassa 5.3.3 muutos osakeyhtiöksi toteutetaan vuoden 2010 jälkeen. Molemmissa kohdissa on laskettu kuinka omistajayrittäjää ja osakeyhtiötä verotettaisiin osingosta. Osingon jälkeen seuraavaksi on molemmissa kohdissa laskettu vaihtoehto, jossa osinkoa ei jaettaisi ollenkaan, vaan omistajayrittäjä nostaisi osakeyhtiöstä ainoastaan palkkaa yksityisen elinkeinonharjoittajan yksityisottoja vastaavan määrän. Viimeiseksi on laskettu vaihtoehto, jossa palkan lisäksi loppu-

osa yhtiön voitosta jaettaisiin osinkona. Näiden eri vaihtoehtojen vertailu on toteutettu kohdassa 5.3.4.

Laskelmissa ei ole otettu huomioon yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan muuttamista osakeyhtiöksi vuoden 2008 jälkeen, koska tuona vuonna yksityisen elinkeinonharjoittajan oma pääoma on ollut huomattavasti negatiivinen, jolloin muutosta ei olisi kannattavaa toteuttaa.

5.3.1 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus

Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotettavan tulon laskeminen aloitettiin yrityksen nettovarallisuuden laskemisella. Nettovarallisuutta tarvitaan, kun lasketaan yksityisen elinkeinonharjoittajan pääomatulo-osuus. Kuten edellä on jo mainittu, nettovarallisuudella tarkoitetaan varojen ja velkojen erotusta. Seuraavaksi on esitelty yksityisen elinkeinonharjoittajan varat ja velat vuosilta 2008–2010. Vuoden 2011 varoja ja velkoja ei ole otettu laskelmiin mukaan, koska niistä muodostuvaa nettovarallisuutta tarvitaan vasta vuode 2012 pääomatulo-osuutta laskettaessa. Koska Toiminimi X:n oma pääoma on negatiivinen vuosina 2008 ja 2009, vähennetään oikaistu negatiivinen pääoma veloista. Lopussa saatuun nettovarallisuuteen lisätään 30 prosenttia tilikauden aikana maksetuista palkoista.

Varat	2008	2009	2010
Käyttöomaisuus	70 752,25	101 014,38	110 412,01
Myyntisaamiset	4228,75	4228,75	56 635,18
Siirtosaamiset	479,43	715,39	-
<u>Rahat ja pankkisaamiset</u>	<u>203,71</u>	<u>4 777,68</u>	<u>18 673,22</u>
Varat yhteensä	75 664,14	110 736,20	185 720,41
Velat	2008	2009	2010
Pitkäaikaiset lainat	80 952,49	123 889,35	129 707,36
<u>Lyhytaikaiset lainat</u>	<u>12 498,21</u>	<u>5 306,84</u>	<u>13 398,26</u>
- Oikaistu negatiivinen oma pääoma	-8 357,46	- 673,43	-
Vieras pääoma yhteensä	85 093,24	128 522,76	143 105,62

Nettovarallisuus	- 9 429,10	- 17 786,56	42 614,79
+ 30 % palkoista	3 059,67	3 885,14	10 708,55
	- 6 369,43	- 13 901,42	53 323,34

Koska pääomatulo lasketaan aina edellisen vuoden nettovarallisuudesta, ei vuosina 2009 ja 2010 ole pääomatuloa lainakaan, koska elinkeinonharjoittajan nettovarallisuus on ollut negatiivinen. Nettovarallisuuden ollessa negatiivinen koko tuloa verotetaan ansiotulona. Vasta vuonna 2011 saadaan yksityisen elinkeinonharjoittajan pääomatu-
lo-osuus laskettua vuoden 2010 nettovarallisuudesta. Vuoden 2010 nettovarallisuuteen lisättiin edellä 30 prosenttia (10 708,55 euroa) kahdentoista edellisen kuukauden aika-
na maksetuista palkoista, jotka olivat yhteensä 35 695,18 euroa. Tästä nettovarallisuudesta lasketaan 20 prosentin pääoma tulo-osuus normaalisti. Pääomatulona verotetaan 10 664,67 euroa, josta maksetaan veroa 28 prosenttia eli

$$28 \% \times 10\,664,67 = 2\,986,11 \text{ euroa.}$$

Kirjanpidon tuloslaskelman osoittamaa tilikauden tulosta joudutaan oikaisemaan vero-
tettavaa tuloa määrittäessä. Tulosta oikaistaan siltä osin, kuin kirjanpidon ja verotuk-
sen tuloslaskenta eroavat toisistaan. Verotuksessa tulokseen joudutaan lisäämään
muun muassa puolet edustuskuluista ja vähennyskelvottomat korot. Verotuksessa saa-
daan myös tehdä vähennyksiä, muun muassa yksityisen elinkeinonharjoittajan saami-
en osinkojen verovapaat osat ovat vähennyskelpoisia. Seuraavaksi on laskettu elinkei-
notoiminnan verotettava tulo, joka on saatu oikaisemalla kirjanpidon tulosta seura-
vasti:

TAULUKKO 2. Elinkeinotoiminnan verotettava tulo

Verotettava tulo	2009	2010	2011
Tuloslaskelman osoittama tulos	19 538,64	75 595,97	86 877,32
+ veronalaiset tulot	-	-	-
- verovapaat tulot	-	-	-
+ vähennyskelvottomat menot			
• tulovero	2 055,24	4 202,18	-
• vähennyskelvoton korko	18,52	-	-
• 50 % edustuskuluista	58,25	73,33	62,50
• puhelimen yksityiskäyttö	112,46	128,03	158,03
- vähennyskelpoiset menot	-	-	-

VEROTETTAVA TULO	21 783,11	79 999,51	87 097,85
- edellisten tilikausin tappio	- 17 786,56	- 18 459,99	-
VEROTETTAVA TULO	3 996,55	61 539,52	87 097,85

Vuonna 2009 verotettavaksi ansiotuloksi jää edellisen tilikauden tappion vähennyksen jälkeen 3 996,55 euroa ja vuonna 2010 61 539,52 euroa. Vuonna 2011 verotettavan tulon arvioidaan olevan 87 097,85 euroa, josta ansiotulo-osuus on 76 433,18 euroa. Vuoden 2011 budjetoituun tulokseen ei ole kirjattu veroja ollenkaan, koska tulos on vain arvio. Verotettavasta ansiotulosta saadaan tehdä seuraavat vähennykset ennen verojen laskemista:

Ansiotulosta kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset:

Ansiotulovähennys	763,24	1 430,72	760,51
<u>Perusvähennys</u>	<u>1 993,34</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Ansiotulon määrä	1 239,97	60 108,80	75 672,67

vähennysten jälkeen

Ansiotulosta tehtiin vuonna 2009 kunnallisverotuksessa ansiotulovähennys ja perusvähennys, joiden jälkeen verotettavaksi ansiotuloksi jäi 1 239,97 euroa. Vuosina 2010 ja 2011 perusvähennystä kunnallisverotuksessa ei voida tehdä, koska ansiotulo ylittää 13 200 euron rajan. Verotettavaksi ansiotuloksi kunnallisverotuksessa vuonna 2010 jäi 60 108,80 euroa ja vuonna 2011 75 672,67 euroa.

Kunnallisverotuksessa tehtyjen vähennysten lisäksi vuosina 2010 ja 2011 saadaan tehdä työtulovähennys valtion tuloverosta. Vuonna 2010 työtulovähennystä myönnetään 307,53 euroa, jolloin valtion verotuksessa ansiotulon määräksi jää 61 231,99 euroa. Työtulovähennyksen määrä vuonna 2011 on 218,80 euroa, joten valtion verotuksessa ansiotulona verotetaan 76 214,38 euroa. Taulukosta 3 näkyy ansiotulosta maksettavien verojen määrät vuosilta 2009–2011.

TAULUKKO 3. Ansiotulon verotus

Verotus ansiotulosta	2009	2010	2011
Verotettava ansiotulo	1239,97	61 231,99 60 108,80	76 214,38 75 672,67
Josta, veroa valtiolle	-	8 226,88	11 997,31
Kunnallisveroa	241,79	11 871,49	15 323,72
Kirkollisveroa 1,75 %	21,70	1051,90	1 324,27
Sairaanhoitomaksu	15,87	883,60	900,50
Päivärahamaksu	9,80	631,14	696,19
VEROT YHTEENSÄ	289,16	22 665,01	30 241,99

Vuonna 2009 valtiolle ei mene veroa lainkaan, koska tulo ei ylitä valtion tuloveroasteikon alarajaa, joka oli vuonna 2009 13 100 euroa. Alarajan alle sijoittuvista verotettavista tuloista ei mene valtionveroa ollenkaan, eikä niistä näin ollen tehdä myöskään mitään vähennyksiä. Vuonna 2009 kunnallisveroprosentti oli 19,5 prosenttia, vuonna 2010 19,75 prosenttia ja vuonna 2011 20,25 prosenttia. Kirkollisveroprosentti on pysynyt koko ajan samansuuruisena 1,75 prosentissa. Sairaanhoitomaksu oli vuonna 2009 1,28 prosenttia, vuonna 2010 1,47 prosenttia ja vuonna 2011 1,19 prosenttia ansiotulosta. Päivärahamaksu ansiotulosta vuonna 2009 oli 0,79 prosenttia, vuonna 2010 1,05 prosenttia ja vuonna 2011 0,92 prosenttia.

Yhteensä verojen osuus oli siis vuonna 2009 289,16 € euroa, josta seuraa, että verovapaan ansiotulon osuus oli 3 707,39 euroa. Vuonna 2010 verot ansiotulosta olivat yhteensä 22 665,01 euroa, joten verovapaata tuloa jäi kaikkiaan 38 874,51 euroa. Vuonna 2011 veroja ansiotulosta maksetaan 30 241,99 euroa ja pääomatulosta 2 986,11 euroa, joten verot tulevat olemaan yhteensä 33 228,10 euroa.

5.3.2 Muutos osakeyhtiöksi vuoden 2009 jälkeen

Seuraavaksi ajatellaan, että yksityisen elinkeinonharjoittajan muuttaisi toimintansa osakeyhtiömuotoiseksi vuoden 2009 jälkeen. Toiminimen varat ja velat siirtyvät sellaisinaan osakeyhtiölle. Osakeyhtiö perustetaan minimipääomalla ja yksityinen elinkeinonharjoittaja merkitsee kaikki osakeyhtiön osakkeet itse. Tällöin osakeyhtiön kauden 2010 avaava tase näyttäisi seuraavalta:

TAULUKKO 4. Osakeyhtiön kauden 2010 avaava tase

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Osakepääoma	2 500
Koneet ja kalusto	101 014,38	SVOP-rahasto	- 20 959,99
Pysyvät vastaavat yht.	101 014,38	Oma pääoma yht.	- 18 459,99
		Vieras pääoma	
Vaihtuvat vastaavat		Pitkäaikaiset lainat	11 883,85
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	112 005,50
Myyntisaamiset	4 228,75	Lyhytaikaiset lainat	2 299,70
Siirtosaamiset	715,39	Lyhytaikaiset ostovelat	2 339,74
Rahat ja pankkisaamiset	4 777,68	Muut lyhytaikaiset velat	667,40
Vaihtuvat vastaavat yht.	9 721,82	Vieras pääoma yht.	129 196,19
VASTAAVAA	110 736,20	VASTATTAVAA	110 736,20

Yhtiömuodon muutoksen ei oleteta vaikuttavan yhtiön liikevaihtoon eikä kuluihin mitenkään. Näin ollen liikevaihto ja voitto ennen veroja olisivat samat kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla vuonna 2010. Voitosta vähennetään osakeyhtiön maksama yhteisövero, jolloin yhtiön tuloslaskelma näyttäisi seuraavalta:

TAULUKKO 5. Osakeyhtiön tuloslaskelma 2010

LIKEVAIHTO	266 038,13
Voitto ennen veroja	79 798,15
vero 26 %	20 747,52
TILIKAUDEN VOITTO	59 050,63

Tilikauden 2010 lopussa osakeyhtiön tase näyttäisi seuraavalta (taulukko 6). Rahat ja pankkisaamiset (16 649,07) on laskettu lisäämällä yksityisen elinkeinonharjoittajan rahat (18 673,22) ja verot (4 202,18) sekä yksityisötöt (14 521,19) toisiinsa. Tästä summasta on vielä vähennetty osakeyhtiön maksama yhteisövero 20 747,52 euroa. Koneisiin ja kalustoon on tehty suunnitelman mukaiset poistot.

TAULUKKO 6. Osakeyhtiön tase 31.12.2010

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Osakepääoma	2 500
Koneet ja kalusto	110 412,01	SVOP-rahasto	- 20 959,99
Pysyvät vastaavat yht.	110 412,01	Tilikauden voitto	59 050,63
		Oma pääoma yht.	40 590,64
		Vieras pääoma	
Vaihtuvat vastaavat		Pitkäaikaiset lainat	7 677,30
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	122 030,06
Myyntisaamiset	56 635,18	Lyhytaikaiset lainat	277,43
Rahat ja pankkisaamiset	16 649,07	Muut lyhytaikaiset velat	13 120,83
Vaihtuvat vastaavat yht.	73 284,25	Vieras pääoma yht.	143 105,62
VASTAAVAA	183 696,26	VASTATTAVAA	183 696,26

Seuraavaksi lasketaan osakeyhtiön kauden 2010 nettovarallisuus, joka saadaan vähentämällä yhtiön varoista velat. Vuoden 2010 nettovarallisuutta käytetään, kun osinkoa jaetaan ensimmäisen tilikauden jälkeen vuonna 2011.

Osakeyhtiön vuoden 2010 nettovarallisuus

Käyttöomaisuus	110 412,01
Myyntisaamiset	56 635,18
<u>Rahat ja pankkisaamiset</u>	<u>16 649,07</u>
Varat yhteensä	183 696,26
<u>-Velat</u>	<u>143 105,62</u>
Yhtiön nettovarallisuus	40 590,64

Osinko

Yhtiön nettovarallisuudesta lasketaan osakkeen matemaattinen arvo jakamalla nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Tässä tapauksessa yhtiön kaikki osakkeet ovat omistajayrittäjän hallussa, joten hänen omistamien osakkeiden yhteinen matemaattinen arvo on sama kuin yhtiön nettovarallisuus eli 40 590,64 euroa.

Osinkoa olisi tarkoitus jakaa koko tilikauden voitto sijoitetun vapaan oman pääoman negatiivisuuden korjauksen jälkeen, eli $59\,050,63 - 20\,959,99 = 38\,090,64$ euroa.

Osingosta verovapaata oli osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettu yhdeksän prosentin vuotuinen tuotto.

$$9\% \times 40\,590,64 \text{ €} = 3\,653,16 \text{ €}$$

Yhdeksän prosentin ylittävästä osasta, eli $38\,090,64 - 3\,653,16 = 34\,437,48$ eurosta, 30 prosenttia on verovapaata tuloa ja loput 70 prosenttia verotetaan ansiotulona.

$$30\% \times 34\,437,48 \text{ €} = 10\,331,24 \text{ €}$$

$$70\% \times 34\,437,48 \text{ €} = 24\,106,24 \text{ €}$$

Ansiotulosta eli 24 106,24 eurosta vero maksettaisiin yrittäjän oman veroprosentin mukaan, jonka oletamme olevan noin 18 prosenttia. Tällöin veroa ansiotulosta maksettaisiin:

$$18\% \times 24\,106,24 \text{ €} = 4\,339,12 \text{ €}$$

Verovapaan osingon määrä olisi yhteensä $3\,653,16 \text{ €} + 10\,331,24 \text{ €} = 13\,984,40$ euroa. Verojen jälkeen omistajalle jäisi rahaa käteen 33 751,52 euroa.

Yhteensä osakeyhtiö ja omistajayrittäjä verot olisivat

$$20\,747,52 \text{ €} + 4\,339,12 \text{ €} = 25\,086,64 \text{ euroa.}$$

Palkka

Seuraavaksi olen laskenut, olisiko palkka edullisempi keino nostaa varoja yhtiöstä vuonna 2010. Ajatellaan, että omistajayrittäjä nostaisi yhtiöstä palkkaa saman verran kuin mitä hänen yksityisottonsa olivat toiminimestä. Vuonna 2010 yksityisottoja oli yhteensä 14 521,19 euroa, joka pyöristetään 14 522,00 euroon.

Koko vuoden palkka olisi siis yhteensä 14 522,00 euroa, joka jäisi omistajayrittäjälle puhtaana käteen. Veroja hän olisi maksanut henkilökohtaisen veroprosentin 18 pro-

sentin mukaan 3 187,76 euroa, joka tarkoittaa sitä että palkka kuluineen olisi yhteensä 17 709,80 euroa. ($17\,709,80 \times 18\% = 14\,522,04 \text{ €}$)

Osakeyhtiön täytyy maksaa palkan 17 709,80 euron lisäksi omistajayrittäjän sosiaalikulut, jotka olisivat vuodessa yhteensä 394,93 euroa. Yhteensä osakeyhtiölle koituu maksuja palkasta ja sosiaalikulusta 18 104,73 euroa. Tämä meno pienentää osakeyhtiön tulosta, joka olisi ennen veroja $79\,798,15 \text{ €} - 18\,104,73 \text{ €} = 61\,693,42 \text{ €}$. Tästä tulosta veroa maksettaisiin yhteisöverokannan 26 prosentin mukaan 16 040,29 euroa.

Tässä tapauksessa omistajayrittäjän ja osakeyhtiön verot ja sosiaalikulut olisivat $3\,187,76 \text{ €} + 16\,040,29 \text{ €} + 394,93 \text{ €} = 19\,622,98 \text{ €}$.

Yhteensä veroja ja sosiaalikuluja maksettaisiin 19 622,98 euroa, joka on 5 463,66 euroa vähemmän, kuin jos omistajayrittäjä nostaisi osinkoa yhtiöstä. Palkka olisi siis tässä tapauksessa edullisempi keino nostaa varoja yhtiöstä.

Palkka ja osinko

Yksi vaihtoehto olisi nostaa palkan lisäksi loppuosa jaettavasta tulosta osinkona. Osakeyhtiön maksama palkka pienentää yhtiön verotettavaa tuloa ja veroja. Tilikauden voitoksi palkan vähennyksen ja verojen jälkeen jää 45 653,13 euroa, josta vähennetään sijoitetun vapaan oman pääoman negatiivisuus, jolloin jaettavaa tuloa jäisi 24 693,14 euroa.

Edellä laskettu yhdeksän prosentin tuotto matemaattiselle arvolle eli 3 653,16 euroa pysyy samana, koska yhtiön nettovarallisuus ei muutu palkan maksusta. Yhdeksän prosentin ylittävästä osasta, eli $24\,693,14 \text{ €} - 3\,653,16 \text{ €} = 21\,039,98 \text{ €}$ eurosta, 30 prosenttia eli 6 311,99 euroa on verovapaata tuloa. Loppua 70 prosentista eli 14 727,99 eurosta verotetaan ansiotulona, josta omistajayrittäjä maksaa veroa 18 prosentin mukaan 2 651,04 euroa.

Osakeyhtiön ja omistajayrittäjän verot olisivat yhteensä 21 879,09 euroa, joista omistajayrittäjän osuus olisi 5 838,80 euroa. Omistajayrittäjälle rahaa käteen jäisi yhteensä 36 564,10 euroa.

5.3.3 Muutos osakeyhtiöksi vuoden 2010 jälkeen

Seuraavaksi ajatellaan, että yksityinen elinkeinonharjoittaja muuttaisi toimintansa osakeyhtiömuotoiseksi vuoden 2010 jälkeen. Muutos toteutetaan samoin oletuksin kuin kappaleessa 5.3.2. Tällöin osakeyhtiön kauden 2011 avaava tase näyttää seuraavalta:

TAULUKKO 7. Osakeyhtiön kauden 2011 avaava tase

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Osakepääoma	2500
Koneet ja kalusto	110 412,01	SVOP-rahasto	40 114,79
Pysyvät vastaavat yht.	110 412,01	Oma pääoma yht.	42 614,79
Vaihtuvat vastaavat		Vieras pääoma	
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset lainat	7 677,30
Myyntisaamiset	56 635,18	Pitkäaikaiset ostovelat	122 030,06
Siirtosaamiset		Lyhytaikaiset lainat	277,43
Rahat ja pankkisaamiset	18 673,22	Muut lyhytaikaiset velat	13 120,83
Vaihtuvat vastaavat yht.	75 308,40	Vieras pääoma yht.	143 105,62
VASTAAVAA	185 720,41	VASTATTAVAA	185 720,41

Yhtiömuodon muutoksessa liikevaihdon ja kulujen oletetaan pysyvän samanlaisina kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla vuonna 2011. Voitosta vähennetään osakeyhtiön maksama yhteisövero, jolloin osakeyhtiön tuloslaskelma näyttää seuraavalta:

TAULUKKO 8. Osakeyhtiön tuloslaskelma 2011

LIKEVAIHTO	308 731,84
Voitto ennen veroja	86 877,32
vero 26 %	22 588,10
TILIKAUDEN VOITTO	64 289,22

Poistot on tehty suunnitelman mukaan. Osakeyhtiön rahat ja pankkisaamiset (49 209,19) on saatu jo edellä mainitulla tavalla lisäämällä yksityisliikkeen vuoden 2011 rahat (54 797,29) ja yksityisötöt (17 000) toisiinsa. Summasta on vähennetty

osakeyhtiön vuonna 2011 maksama yhteisövero (22 588,10). Yksityisen elinkeinonharjoittajan vuoden 2011 veroja ei ole otettu huomioon laskettaessa osakeyhtiön rahoja ja pankkisaamisia. Kauden 2011 päättävä taselaskelma näyttää seuraavalta:

TAULUKKO 9. Osakeyhtiön tase 31.12.2011

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Osakepääoma	2500
Koneet ja kalusto	136 737,29	SVOP-rahasto	54 635,98
Pysyvät vastaavat yht.	136 737,29	Tilikauden voitto	64 289,22
		Oma pääoma yht.	121 425,20
Vaihtuvat vastaavat		Vieras pääoma	
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	85 566,78
Myyntisaamiset	26 598,91		
Siirtosaamiset	1 909,84		
Rahat ja pankkisaamiset	49 209,19	Muut lyhytaikaiset velat	7 463,25
Vaihtuvat vastaavat yht.	77 717,94	Vieras pääoma yht.	93 030,03
VASTAAVAA	214 455,23	VASTATTAVAA	214 455,23

Seuraavaksi lasketaan vuoden 2011 nettovarallisuus, jonka perusteella osinkoa jaetaan vuonna 2012.

Osakeyhtiön vuoden 2011 nettovarallisuus

Käyttöomaisuus	136 737,29
Myyntisaamiset	26 598,91
Siirtosaamiset	1 909,84
<u>Rahat ja pankkisaamiset</u>	<u>54 797,29</u>
Varat yhteensä	220 043,33
<u>-Velat</u>	<u>93 030,03</u>
Yhtiön nettovarallisuus	127 013,30

Yhtiön nettovarallisuus olisi kasvanut noin 30 prosenttia verrattuna vuoden 2010 nettovarallisuuteen. Seuraavaksi on laskettu eri voitonjakokeinojen verotus.

Osinko

Omistajayrittäjän osakkeiden yhteinen matemaattinen arvo on sama kuin yhtiön nettovarallisuus eli 127 017,30 euroa, koska kaikki yhtiön osakkeet ovat omistajayrittäjän hallussa. Tälle osakkeiden matemaattiselle arvolle lasketaan yhdeksän prosentin vuotuinen tuotto, joka on kokonaisuudessaan verovapaata.

$$9\% \times 127\,017,30 \text{ €} = 11\,431,20 \text{ €}$$

Osinkoa on mahdollista jakaa tilikauden voitto (64 289,22 €) sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (54 635,98 €), jotka ovat yhteensä 118 925,20 euroa.

Yhdeksän prosentin ylittävästä osasta, eli $118\,925,20 \text{ €} - 11\,431,20 \text{ €} = 107\,494,00$ eurosta, 30 prosenttia on verovapaata tuloa ja loput 70 prosenttia verotetaan ansiotulona.

$$30\% \times 107\,494,00 \text{ €} = 32\,248,20 \text{ €}$$

$$70\% \times 107\,494,00 \text{ €} = 75\,245,80 \text{ €}$$

Ansiotulosta eli 75 245,80 eurosta vero maksetaan yrittäjän oman veroprosentin mukaan, jonka oletamme olevan noin 18 prosenttia. Tällöin vero ansiotulosta maksettaiisiin:

$$18\% \times 75\,245,80 \text{ €} = 13\,544,24 \text{ €}.$$

Verovapaan osingon määrä olisi yhteensä $11\,431,20 \text{ €} + 32\,248,20 \text{ €} = 43\,679,40$ euroa. Verojen jälkeen omistajalle jäisi rahaa käteen 105 380,96 euroa.

Yhteensä osakeyhtiö ja omistajayrittäjä verot olisivat
 $22\,588,10 \text{ €} + 13\,544,24 \text{ €} = 36\,132,34$ euroa.

Palkka

Seuraavaksi olen laskenut olisiko palkka edullisempi keino nostaa varoja yhtiöstä vuonna 2011. Ajatellaan, että omistajayrittäjä nostaisi yhtiöstä palkkaa saman verran

kuin mitä hänen yksityisottonsa olivat toiminimestä. Vuonna 2011 yksityisottoja oli yhteensä 17 000 euroa.

Koko vuoden palkka olisi siis yhteensä 17 000 euroa, joka jäisi omistajayrittäjälle puhtaana käteen. Veroja hän olisi maksanut henkilökohtaisen veroprosentin 18 prosentin mukaan 3 731,72 euroa, joka tarkoittaa sitä että palkka kuluineen olisi yhteensä 20 731,72 euroa.

Osakeyhtiön täytyy maksaa palkan 20 731,72 euron lisäksi omistajayrittäjän sosiaalikulut, jotka olisivat vuodessa yhteensä 462,32 euroa. Yhteensä osakeyhtiölle koituu maksuja palkasta ja sosiaalikulusta 21 194,04 euroa. Tämä meno pienentää osakeyhtiön tulosta, joka olisi ennen veroja $86\,877,32\text{ €} - 21\,194,04\text{ €} = 65\,683,28\text{ euroa}$. Tästä tulosta veroa maksettaisiin yhteisöverokannan 26 prosentin mukaan 17 077,65 euroa.

Tässä tapauksessa omistajayrittäjän ja osakeyhtiön verot ja sosiaalikulut olisivat

$$3\,731,72\text{ €} + 17\,077,65\text{ €} + 462,32\text{ €} = 21\,271,69\text{ €}.$$

Yhteensä veroja ja sosiaalikuluja maksettaisiin 21 271,69 euroa, joka on 14 860,65 euroa vähemmän, kuin jos omistajayrittäjä nostaisi osinkoa yhtiöstä. Palkka olisi siis tässä tapauksessa edullisempi keino nostaa varoja yhtiöstä.

Palkka ja osinko

Yksi vaihtoehto olisi nostaa palkan lisäksi loppuosa jaettavasta tulosta osinkona. Osakeyhtiön maksama palkka pienentää yhtiön verotettavaa tuloa ja veroja. Tilikauden voitoksi palkan vähennyksen ja verojen (17 077,65 €) jälkeen jää 48 605,63 euroa. Tähän tulokseen lisätään sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, joka on myös mahdollista jakaa osinkona. Tällöin osinkoa voidaan jakaa yhteensä 103 241,61 euroa.

Edellä laskettu yhdeksän prosentin tuotto matemaattiselle arvolle eli 11 431,20 euroa pysyy samana, koska yhtiön nettovarallisuus ei muutu palkan maksusta. Yhdeksän prosentin ylittävistä osasta, eli $103\,241,61\text{ €} - 11\,431,20\text{ €} = 91\,810,41\text{ eurosta}$, 30 prosenttia eli 27 543,12 euroa on verovapaata tuloa. Loppua 70 prosentista eli

64 267,29 eurosta verotetaan ansiotulona, josta omistajayrittäjä maksaa veroa 18 prosentin mukaan 11 568,11 euroa.

Osakeyhtiön ja omistajayrittäjän verot olisivat yhteensä 32 377,48 euroa, joista omistajayrittäjän osuus on 15 299,83 euroa. Omistajayrittäjälle rahaa käteen jäisi yhteensä 108 673,50 euroa.

5.3.4 Yhteenveto verotuksesta

Seuraavaan olen koonnut yhteenvedon verotuksesta ja sen muuttumisesta laskemieni pohjalta. Osakeyhtiönä toimiessa omistajayrittäjä maksaisi kaikissa tapauksissa (osinko, palkka, palkka + osinko) vähemmän veroja kuin yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiessaan, joten olen verrannut omistajayrittäjän ja osakeyhtiön yhteistä verorasitusta yksityisen elinkeinonharjoittajan verotukseen.

Mikäli verotus kevenee yhtiömuodon muutoksen myötä, on muutos toiseen yhtiömuotoon yleensä kannattava. Tutkimani toiminimen kohdalla verotus kevenee tietyin ehdoin, kun yritysmuoto muutetaan osakeyhtiöksi.

Vuosi 2010

Vuoden 2009 jälkeen toteutettu muutos toiminimestä osakeyhtiöksi kannattaa tietyin ehdoin. Koska osakeyhtiön nettovarallisuus on suhteellisen pieni, jää myös sille laskettu yhdeksän prosentin tuotto, eli verovapaan osingon määrä, pieneksi. Muutos toiminimestä osakeyhtiöksi kannattaa vuoden 2009 jälkeen siinä tapauksessa, että omistajayrittäjä nostaisi osakeyhtiöstä palkkaa tai palkkaa ja osinkoa.

Vuonna 2010 yksityisen elinkeinonharjoittajan tulosta verotettiin ansiotulona, josta veroa maksettiin yhteensä 22 665,01 euroa. Mikäli osakeyhtiö jakaisi vuonna 2010 varoja pelkästään osinkona, maksaisivat osakeyhtiö ja omistaja veroja yhteensä 25 086,64 euroa. Tässä tapauksessa olisi kannattavampaa toimia yksityisenä elinkeinonharjoittajana, jolloin verotuksessa säästettäisiin 2 421,63 euroa. Pelkän osingon nostaminen ei siis olisi kannattavaa.

Kaikista kannattavinta verotuksen kannalta olisi, jos omistajayrittäjä nostaisi osakeyhtiöstä palkkaa toiminimestä yksityisottoja vastaavan määrän ja loppuosa tilikauden tulosta jätettäisiin osakeyhtiöön. Tällöin veroja maksetaan yhteensä 19 228,05 euroa. Tässä tulee kuitenkin ottaa huomioon, ettei omistajayrittäjän saama tulo ole yhtä suuri kuin muissa tapauksissa.

Tilanne, jossa palkan lisäksi jaettaisiin koko jäljelle jäävä tilikauden voitto osinkona, aiheuttaisi veroja yhtiölle ja omistajayrittäjälle yhteensä 21 879,09 euroa. Tämä vaihtoehto olisi edullisin, jos koko tilikauden tulos halutaan jakaa pois yhtiöstä.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi eri voitonjakomahdollisuuksista maksettavat verot niin omistajayrittäjän kuin osakeyhtiönkin kohdalta.

TAULUKKO 10. Yhteenveto vuodelta 2010

Verot 2010	Osinko	Palkka	Palkka+Osinko
Omistajayrittäjä	4 339,12	3 187,76	5 838,80
Osakeyhtiö	20 747,52	16 040,29	16 040,29
Yhteensä	25 086,64	19 228,05	21 879,09

Vuosi 2011

Vuoden 2010 jälkeen toteutettu muutos kannattaa samoin ehdoin kuin vuoden 2009 jälkeen toteutettu muutos. Tällöinkään pelkän osingon jakaminen ei olisi kannattavaa, koska omistajayrittäjä ja osakeyhtiö maksavat veroja yhteensä 36 132,34 euroa. Yksityisen elinkeinonharjoittajan verorasitus oli vuonna 2011 33 228,10 euroa, joten osinkoa jaettaessa veroja maksettaisiin lähes 3 000 euroa enemmän. Vuoden 2011 yksityisen elinkeinonharjoittajan verotusta laskettaessa, välittömiä veroja ei ole otettu huomioon, koska laskelmat perustuivat Toiminimi X:n arvioituun tulos- ja taselaskelmaan. Tästä johtuen verojen määrä olisi todellisuudessa hiukan suurempi.

Mikäli omistajayrittäjä nostaisi osakeyhtiöstä palkkaa 17 000 euroa, eli toiminimestä yksityisottojaan vastaavan määrän, olisivat verot yhteensä 20 809,37 euroa. Tällöin veroja maksettaisiin vähemmän, mutta myös tuloa saataisiin vähemmän.

Viimeisin vaihtoehto olisi nostaa palkan lisäksi loppuosa osakeyhtiön tuloksesta ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasta osinkona. Tässä tapauksessa omistajayrittäjän ja osakeyhtiön maksamien verojen määrä on 32 377,48 euroa.

Seuraavasta taulukosta käy yhteenvedona ilmi verojen määrä omistajayrittäjän ja osakeyhtiön osalta jaettaessa varoja osinkona, palkkana sekä palkkana ja osinkona.

TAULUKKO 11. Yhteenvedo vuodelta 2011

Verot 2011	Osinko	Palkka	Palkka+Osinko
Omistajayrittäjä	13 544,24	3 731,72	15 299,83
Osakeyhtiö	22 588,10	17 077,65	17 077,65
Yhteensä	36 132,34	20 809,37	32 377,48

Verotuksen kannalta katsottuna toiminimi kannattaa siis muuttaa osakeyhtiöksi, koska kuten edellä huomattiin, niin vuoden 2009 kuin vuoden 2010 jälkeen toteutettu muutos, toisi veroetua. Ainoastaan tilanne, jossa koko yhtiön tulos jaettaisiin ulos osinkona toisi kovemmat veroseuraamukset kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla. Osakeyhtiön maksaessa palkkaa tai palkan lisäksi myös osinkoa olisi veroetu parhaimmillaan noin 12 000 euroa.

5.4 Yritysmuodon muutosehdotus

Kuten edellisestä verotuksen yhteenvedosta käy ilmi, kannattaa Toiminimi X:n muuttaa toimintansa osakeyhtiömuotoiseksi jo pelkästään verotuksen kannalta katsottuna. Koska opinnäytetyöni tarkoituksena oli tarkastella muutosta myös muilta kuin verotuksen kannalta katsottuna, olen koonnut seuraavaan joitain yritysmuodon muutosta puoltavia seikkoja.

Tässä Toiminimi X:n tapauksessa muutos kannattaa toteuttaa, koska yrityksen riskit ja velat ovat suuret. Muutoksella saataisiin jaettua vastuuta niin, ettei yrittäjä olisi yksin kokonaisvaltaisessa vastuussa toiminnastaan ja yrityksen veloista. Koska toiminimessä yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa veloista myös henkilökohtaisella omaisuudellaan, ei yrittäjällä välttämättä ole rohkeutta tehdä yksityiselämäänsä koskevia isoja päätöksiä yrityksen konkurssiriskin takia. Yritysmuodon muutoksen myötä tätä pelkoa

ei enää olisi. Kun velkavastuu yritysmuodon muutoksen myötä siirtyisi osakeyhtiölle, voisi omistajayrittäjä tehdä suurempia päätöksiä myös yksityiselämäänsä koskien.

Myös se, että osakaspuhjan laajentuminen mahdollistuu yritysmuodon muutoksen myötä, puoltaa päätöstä muuttaa Toiminimi X osakeyhtiömuotoiseksi. Näin yrityksen kasvu olisi helpompaa ja yrittäjä saisi ottaa osakeyhtiöön yhtiökumppanikseen toisen osapuolen.

Toiminimi X:n toiminnassa tarvitaan investointeja, ulkopuolista työvoimaa ja toimintaan liittyy riskejä, joten muutos osakeyhtiöksi olisi perusteltua. Toiminimi X:n liiketoiminta on päätoimista ja laskutettavia asiakkaita on useampia. Lisäksi kannatan muutosta osakeyhtiöksi, koska silloin voittovaroja voitaisiin jättää yhtiölle. Voittovaroilla olisi mahdollista vähentää lainoja nopeassakin tahdissa. Kun lainojen osuus vähenee, yhtiön nettovarallisuus kasvaa, joka taas mahdollistaa suuremman tuoton matemaattiselle arvolle.

6 POHDINTAA

Yritysmuodon muutokseen vaikuttavat useat eri tekijät, mutta usein verotuksen keveneminen ratkaisee eniten muutospäätöksen syntymiseen. Verotuksen lisäksi myös muun muassa yrityksen kasvu, esimerkiksi osakaspuhjan laajentamisen tai osakepääoman kasvattamisen kautta, vaikuttaa ratkaisevasti. Myös se, että osakeyhtiön on riskien kannalta turvallisempi vaihtoehto kuin yksityinen elinkeinonharjoittaja vaikuttaa osakeyhtiömuodon valintaan.

Verotuksen kevenemisestä voidaan yleisesti sanoa, että mikäli yrityksen tulos ylittää 21 000 euron rajan, on osakeyhtiönä verottaminen kevyempää kuin yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Näin ei kuitenkaan aina ole, koska yhtiön nettovarallisuus vaikuttaa verovapaana jaettavan osingon määrään. Mikäli yhtiön nettovarallisuus on pieni, jää sille laskettu yhdeksän prosentin vuotuinen tuottokin, eli verovapaan osingon määrä pieneksi. Yhtiön kannattaakin yrittää pienentää vieraan pääoman määrää ja sitoa varallisuutta esimerkiksi koneisiin, jolloin yhtiön nettovarallisuus kasvaa.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tutkia Toiminimi X:n muutosta osakeyhtiöksi, kuinka tämä muutos tapahtuisi käytännössä ja olisiko muutos kannattava. Tutkimukseni osoitti, että muutos osakeyhtiöksi on kannattava, mikäli osakeyhtiö ei jaa yrityksen tulosta kokonaan osinkona. Mielestäni opinnäytetyölleni asettama tavoite toteutui hyvin, koska vastaus tutkimuskysymykseen on selkeä.

Käyttämäni laadulliset tutkimusmenetelmät toimivat tässä tapaustutkimuksessa hyvin, koska haastattelutilaisuudet antoivat mahdollisuuden keskustella laajasti aiheeseeni liittyvistä asioista. Haastattelut olisi kuitenkin tässä tapauksessa kannattanut suorittaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jolloin haastattelutilanteissa nousseita asioita olisi voitu käyttää teorian pohjana. Nyt, kun haastattelut suoritettiin vasta teoriaan tutustumisen jälkeen, ei haastattelutilanteissa noussut esille juurikaan uutta tietoa, vaan tieto oli jo ennestään tuttua. Näin ollen voidaan todeta, etteivät haastattelut antaneet paljoa lisäarvoa tässä tapauksessa.

Kuten edellä on kerrottu, laadullisia tutkimuksia arvioidaan tutkimuksen luotettavuuden ja pätevyyden perusteella. Mielestäni tutkimuksellani, ja erityisesti tekemilläni laskelmilla, on hyvä reliabiliteetti, koska tulokset on vahvistettu moneen kertaan. Toisin sanoen olen tarkistanut laskelmani laskemalla ne uudestaan useamman kerran ja saanut samat tulokset. Tulokset eivät siis ole olleet sattumanvaraisia vaan tulosten toistettavuus on ollut hyvä. Lisäksi olen pyrkinyt selittämään mahdollisimman tarkasti miten tulokset on saatu, jotta lukija voisi seurata päätelmiäni johdonmukaisesti ja päätyä samoihin johtopäätöksiin kanssani.

Työstä voidaan jatkaa jatkotutkimuksia esimerkiksi tutkimalla, olisiko muutos kommandiittiyhtiöksi ollut tässä tapauksessa mahdollisesti parempi vaihtoehto kuin muutos osakeyhtiöksi. Olisi myös mielenkiintoista saada tietää, kuinka tämä yritys on selvinnyt tulevasta yhtiömuodonmuutoksesta ja kuinka yrittäjä sen kokonaisuudessaan koki. Lisäksi eduskuntavaalien puolueiden ehdotukset pääomatulon verottamisen mahdollisesta kiristämisestä lisäävät jatkotutkimusten mahdollisuuksia. Mikäli tämä lakiehdotus pääomatulon verottamisen kiristymisestä toteutuu, voisi jatkotutkimuksena tutkia, kuinka merkittävä tällainen muutos olisi, ja kuinka se vaikuttaisi yritysmuodon muutosta harkitsevien ajatuksiin.

LÄHTEET

Ala-Kyyny, Minna 2008. Oma yritys pystyy ja kohti tulevaa. Lukijan opas. Kauppa-lehti Extra - Verkkolehti. <http://www.digipaper.fi/vip/8311/index.php?pgnumb=7>.

Päivitetty 4.2.2008. Luettu 21.11.2010.

Asianajajatoimisto Taliviario Oy 2010. Yritysmuodon valinta: Osakeyhtiö vai ammatinharjoittaja? WWW-dokumentti.

<http://www.lakineuvo.fi/lakineuvo/254/yritysmuodon-valinta-osakeyhti%C3%B6-vai-ammattinharjoittaja>. Päivitetty 2.2.2010. Luettu 11.12.2010.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2011. WWW-dokumentti. <http://www.ely-keskus.fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 31.9.2010.

Farmit 2011. Kannattaako maatila yhtiöittää? WWW-dokumentti.

<http://www.farmit.net/talous/lakiasiat/artikkelit/maatilan-yhtioeittaaminen>. Ei päivitystietoja. Luettu 1.4.2011

Heikkilä, Tarja 2002. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hiidenmaa, Sinikka 2008. Yhtiömuodon muutokset. Taloushallintoliiton julkaisut Oy & MCI Press Oy. WWW-dokumentti.

<http://www.tilisanomat.fi/lehti/printview.php?catid=14&artid=496>. Päivitetty 10.12.2008. Luettu 5.3.2011.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hokkanen, Simo, Inkinen, Markku & Käenmäki, Jouko 2010. Tavaraliikenneyrittäjä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Holopainen, Tuulikki 2006. Yrityksen perustajan opas – Silta yrittäjyyteen. Helsinki: Edita.

Honkamäki, Tuomas & Pennanen, Matti 2010. Yritysjärjestelyjen käsikirja – Kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus. Helsinki: WSOYpro.

Immonen, Raimo 2000. Yritysmuodot ja liiketoiminta. Helsinki: Kauppakaari.

Järvenoja, Markku 2008. Kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Taloushallintoliiton julkaisut Oy & MCI Press Oy. WWW-dokumentti.

<http://www.tilisanomat.fi/lehti/printview.php?catid=14&artid=423>. Päivitetty 13.3.2008. Luettu 21.2.2011.

Järvenoja, Markku 2007. Yritysjärjestelyjen verotus. Helsinki: WSOYpro.

Kaupparekisterilaki 2.2.1979/129. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 21.11.2010.

Keskuskaupakamari. Yrityksen perustajan opas 2009. Helsinki: Edita.

Kukkonen, Matti 2004. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. Helsinki: Talentum.

Lakari, Torsti & Engblom, Ari 2009. Käytännön sukupolvenvaihdos. Yritysrakenteet ja verotus. Helsinki: KHT-Media Oy.

Laki elinkeinotoiminnan verottamisesta 24.6.1968/360. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 3.3.2011.

Lavikainen, Outi 2011. Haastattelu 1.3.2011. KLT-Kirjanpitäjä. Savonlinnan Isännöinti ja Laskenta Oy.

Leppiniemi, Jarmo & Walden, Risto 2009. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. Helsinki: WSOYpro.

Myrsky, Matti & Linnakangas, Esko 2006. Elinkeinotulon verotus. Helsinki: Talentum.

Mähönen, Jukka, Säiläkivi, Antti & Villa, Seppo 2006. Osakeyhtiölaki käytännössä. Helsinki: WSOYpro.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 12.3.2011.

Patentti- ja rekisterihallitus 2011. <http://www.prh.fi>.

a) Patentti- ja rekisterihallitus 2011a. http://www.prh.fi/fi/uutiset/P_422.html Päivitetty 18.2.2010. Luettu 16.10.2010.

b) Patentti- ja rekisterihallitus 2011b. http://www.prh.fi/fi/uutiset/P_515.html. Päivitetty 1.2.2011. Luettu 24.2.2011.

c) Patentti- ja rekisterihallitus 2011c.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>. Päivitetty 3.11.2010. Luettu 23.10.2010.

d) Patentti- ja rekisterihallitus 2011d.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen/apporttiehto.html>. Päivitetty 8.3.2008. Luettu 28.10.2010.

e) Patentti- ja rekisterihallitus 2011e.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/muutokset/muutososakeyhtioksi.html>. Päivitetty 1.1.2010. Luettu 4.3.2010.

Rouvinen, Juhani 2011. Haastattelu 8.3.2011. Toimitusjohtaja. Itä-Savon Uusyrityskeskus.

Suomen Yrittäjät 2008. WWW-dokumentti.

<http://www.yrittajat.fi/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>. Ei päivitystietoja. Luettu 23.10.2010.

SYT- Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa 2001. Sanasto. WWW-dokumentti.

http://www.syt.fi/index.php?option=com_glossary&Itemid=187&lang=fi. Ei päivitystietoja. Luettu 31.9.2010.

Tikkanen, Tapio & Salin, Marjo 2007. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verokirja. Helsinki: Edita.

Tilintarkastuslaki 13.4.2007/459. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 14.11.2010.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 5.3.2011.

Ukkola, Outi & Vilppula, Taru 2004. Yrityksen omistus muutoksessa. Sukupolvenvaihdos, yhtiömuoto, verotus. Helsinki: Edita.

Uusitalo, Hannu 1994. Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan. Helsinki: WSOY.

Uusyrityskeskus, Savonlinnan seutu 2008. WWW-dokumentti. http://uusyrityskeskukset.fi/savonlinnan_seutu/. Päivitetty 6.3.2011. Luettu 31.9.2010.

Verohallinto 2011. <http://www.vero.fi>.

a) Verohallinto 2011a.

http://www.vero.fi/?article=3230&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. Päivitetty 17.3.2005. Luettu 23.10.2010.

b) Verohallinto 2011b.

http://www.vero.fi/?path=5,40,89,91&article=3251&domain=VERO_MAIN&language=FIN. Päivitetty 24.1.2011. Luettu 24.2.2011.

c) Verohallinto 2011c.

http://www.vero.fi/?path=5,40,89,91&article=3229&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=#. Päivitetty 10.2.2011. Luettu 24.2.2011.

d) Verohallinto 2011d.

http://www.vero.fi/?article=9720&domain=VERO_MAIN&path=5,40,90&language=FIN. Päivitetty 27.12.2010. Luettu 24.2.2011.

e) Verohallinto 2011e.

http://www.vero.fi/?article=3229&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. Päivitetty 10.2.2011. Luettu 7.3.2011.

- f) Verohallinto 2011f. <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5915;172163>.
Päivitetty 2009. Luettu 24.2.2011.
- g) Verohallinto 2011g.
http://www.vero.fi/?path=5,40,89,91&article=3243&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=#. Päivitetty 18.3.2005. Luettu 23.10.2010.
- h) Verohallinto 2011h.
http://www.skatt.fi/?article=3248&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. Päivitetty 18.8.2008. Luettu 14.11.2010.
- i) Verohallinto 2011i.
http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40,87&article=585&domain=VERO_MAI.
Päivitetty 14.3.2002. Luettu 2.3.2011.

Veronmaksajain keskusliitto. Valtion tuloveroasteikko 2009. WWW-dokumentti.<http://www.veronmaksajat.fi/omatveroasiat/valtioneuloveroasteikko2009>.
Päivitetty 11.12.2008.

Villa, Seppo, Ossa, Jaakko & Saarnilehto, Ari 2007. Yritysmuodot. Toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOYpro.

Yritys-Suomi 2010. <http://www.yrityssuomi.fi>.

- a) Yritys-Suomi 2010a. <http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15544>. Päivitetty 16.1.2009. Luettu 23.10.2010.
- b) Yritys-Suomi 2010b.
<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?ContentID=28438&NodeID=15695>. Päivitetty 8.3.2011. Luettu 10.3.2011

Valtion tuloveroasteikot vuosille 2008–2011

Valtion tuloveroasteikko 2008

Verotettava ansiotulo, €	Vero alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
12 600 – 20 800	8	8,5 %
20 800 – 34 000	705	19 %
34 000 – 62 000	3 213	23,5 %
62 000 -	9 793	31,5 %

Valtion tuloveroasteikko 2009

Verotettava ansiotulo, €	Vero alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
13 100 – 21 700	8	7 %
21 700 – 35 300	610	18 %
35 300 – 64 500	3 058	22 %
64 500 -	9 482	30,5 %

Valtion tuloveroasteikko 2010

Verotettava ansiotulo, €	Vero alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
15 200 – 22 600	8	6,5 %
22 600 – 36 800	489	17,5 %
36 800 – 66 400	2 974	21,5 %
66 400 -	9 338	30 %

Valtion tuloveroasteikko 2011

Verotettava ansiotulo, €	Vero alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
15 600 - 23 200	8	6,5 %
23 200 - 37 800	502	17,5 %
37 800 - 68 200	3 057	21,5 %
68 200 -	9 593	30,0 %

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tulos- ja taselaskelmat

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tuloslaskelma 2008

LIKEVAIHTO	107 771,90
Liiketoiminnan muut tuotot	415,36
Ostot	- 38 346,47
Henkilöstökulut	- 12 253,89
Poistot	- 23 584,09
Muut kulut	- 12 469,53
LIKEVOITTO	19 533,28
Korko- ja muut rahoituskulut	- 5 313,02
Välittömät verot (tulovero)	- 4 575,08
TILIKAUDEN VOITTO	9 645,18

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tase 31.12.2008

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Yksityiskäyttö	- 18 002,64
Koneet ja kalusto	70 752,25	Edellisten tilik. tappiot	- 9 429,10
Pysyvät vastaavat yht.	70 752,25	Tilikauden voitto	9 645,18
		Oma pääoma yht.	- 17 786,56
		Vieras pääoma	
Vaihtuvat vastaavat		Pitkäaikaiset lainat	5 349,89
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	75 602,60
Myyntisaamiset	4 228,75	Lyhytaikaiset lainat	7 440,00
Siirtosaamiset	479,43	Lyhytaikaiset ostovelat	4 276,91
Rahat ja pankkisaamiset	203,71	Muut lyhytaikaiset velat	781,30
Vaihtuvat vastaavat yht.	4 911,89	Vieras pääoma yht.	93 450,70
VASTAAVAA	75 664,14	VASTATTAVAA	75 664,14

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tuloslaskelma 2009

LIKEVAIHTO	117 371,48
Ostot	- 31 974,08
Henkilöstökulut	- 18 214,85
Poistot	- 33 671,47
Muut kulut	- 9 216,34
LIKEVOITTO	24 294,74
Korko- ja muut rahoituskulut	- 2 700,86
Välittömät verot (tulovero)	- 2 055,24
TILIKAUDEN VOITTO	19 538,64

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tulos- ja taselaskelmat

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tase 31.12.2009

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Yksityiskäyttö	- 20 212,07
Koneet ja kalusto	101 014,38	Edellisten tilik. tappiot	- 17 786,56
Pysyvät vastaavat yht.	101 014,38	Tilikauden voitto	19 538,64
		Oma pääoma yht.	- 18 459,99
		Vieras pääoma	
Vaihtuvat vastaavat		Pitkäaikaiset lainat	11 883,85
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	112 005,50
Myyntisaamiset	4 228,75	Lyhytaikaiset lainat	2 299,70
Siirtosaamiset	715,39	Lyhytaikaiset ostovelat	2 339,74
Rahat ja pankkisaamiset	4 777,68	Muut lyhytaikaiset velat	667,40
Vaihtuvat vastaavat yht.	9 721,82	Vieras pääoma yht.	129 196,19
VASTAAVAA	110 736,20	VASTATTAVAA	110 736,20

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tuloslaskelma 2010

LIKEVAIHTO	266 038,13
Liiketoiminnan muut tuotot	6 428,40
Ostot	-56 758,70
Ulkopuoliset palvelut	-36 158,18
Henkilöstökulut	-43 425,33
Poistot	-40 804,01
Muut kulut	-10 653,09
LIKEVOITTO	84 667,22
Korko- ja muut rahoitustuotot	1,57
Korko- ja muut rahoituskulut	-4 870,64
Välittömät verot (tulovero)	-4 202,18
TILIKAUDEN VOITTO	75 595,97

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tase 31.12.2010

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Yksityiskäyttö	- 14 521,19
Koneet ja kalusto	110 412,01	Edellisten tilik. tappiot	- 18 459,99
Pysyvät vastaavat yht.	110 412,01	Tilikauden voitto	75 595,97
		Oma pääoma yht.	42 614,79
		Vieras pääoma	
Vaihtuvat vastaavat		Pitkäaikaiset lainat	7 677,30
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	122 030,06
Myyntisaamiset	56 635,18	Lyhytaikaiset lainat	277,43
Rahat ja pankkisaamiset	18 673,22	Muut lyhytaikaiset velat	13 120,83
Vaihtuvat vastaavat yht.	75 308,40	Vieras pääoma yht.	143 105,62
VASTAAVAA	185 720,41	VASTATTAVAA	185 720,41

Yksityisen elinkeinonharjoittajan tulos- ja taselaskelmat

Yksityisen elinkeinonharjoittajan arvioitu tuloslaskelma 2011

LIKEVAIHTO	308 731,84
Liiketoiminnan muut tuotot	0
Ostot	-61 974,08
Ulkopuoliset palvelut	-52 578,03
Henkilöstökulut	-48 783,33
Poistot	-45 579,09
Muut kulut	-11 095,09
LIKEVOITTO	88 722,22
Korko- ja muut rahoitustuotot	0
Korko- ja muut rahoituskulut	1 844,90
Välittömät verot (tulovero)	
TILIKAUDEN VOITTO	86 877,32

Yksityisen elinkeinonharjoittajan arvioitu tase 31.12.2011

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Aineelliset hyödykkeet		Yksityiskäyttö	- 17 000,00
Koneet ja kalusto	136 737,29	Edellisten tilik. voitto	57 135,98
Pysyvät vastaavat yht.	136 737,29	Tilikauden voitto	86 877,32
		Oma pääoma yht.	127 013,30
		Vieras pääoma	
Vaihtuvat vastaavat		Pitkäaikaiset lainat	-
Lyhytaikaiset saamiset		Pitkäaikaiset ostovelat	85 566,78
Siirtosaamiset	1 909,84		
Myyntisaamiset	26 598,91	Lyhytaikaiset lainat	-
Rahat ja pankkisaamiset	54 797,29	Muut lyhytaikaiset velat	7 463,25
Vaihtuvat vastaavat yht.	83 306,04	Vieras pääoma yht.	93 030,03
VASTAAVAA	220 043,33	VASTATTAVAA	220 043,33